

ELŐFIZETÉS

HELYBEN:
Egy évre ..... 24 korona.
Egy óra ..... 2 korona.

VIDÉKEN:
Egy évre ..... 28 korona.
Egy óra ..... 2 k. 40 f.

HIRDETÉSEK:
6-hasábos petit sor egyszer 20 fill.
minden következőnél 16 fillér.

Nyitási sora 40 fillér.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 367.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény-
Társaság.
József főherceg-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1901.

FELELŐS SZERKESZTŐ:
Stauber József.

Szerda, július 24.

Mai számunk főbb közleményei:

- Vesércikk: A porosz iskolamester.
- Aradmegyei közgyűlés.
- Szellőné interveniál.
- A jegyzők nyugdíja.
- Ammer István gyilkosság vádja alatt.
- Ujabb botrány a Szelle-ügyben.
- A tüdővész-ellenes kongresszus.
- A milliomos büne.
- Andrássy Gyula gróf és Dóczy.
- A privígyei választás.
- Rablógyilkosság Arad mellett.
- Bécsi szemtelenkedés.
- A Solenghi-féle végrendelet.
- József főherceg Kisjénőn.
- Szakadás a kereskedők táborában.
- Muszká invázió a börtönben.
- Tárca: A papucshős. Irta: Kóbor Tamás.
- Csarnok: A szegény úr. Irta: Abonyi Árpád.

A porosz iskolamester.

Arad, július 23.

Nemcsak afféle tucatpolitikusoktól, a kik a sörös kancsó, vagy az ebédutáni fekete kávé mellett szokták a világ sorát bölesen vitatni, rendezni, hanem elég gyakran okosabb, tanultabb emberektől is hallani azt a sületlen állítást, hogy a porosz iskolamester teperte porba Benedek ezredest, amott Sadowánál. Moltke tábornoszernagy, ki bizony csak jobban tudhatta, hogy kicsoda és milyen factorokkal győzött volt, már régen megcáfolta e szárnyaló ígét. A „Septennatus“ körüli heves viták alkalmával felszóltal ugyanis a hallgatag „csaták tudósa“ a német képviselőtestületben, határozottan kifejtván, miszerint, nem a porosz iskolamester, ha-

nem igenis a porosz strázamester aratta vala a diadalt Königrätznél, t. i. a kitűnően begyakorolt s fegyelmezett — katona.

Azonban régi dolog, hogy a legvilágosabb, legüdvösebb való bölcsesség sem gyökeredzik oly mélyen a nagy tömeg eszejárásában, mint a legdörébb, de a maga nemében csillámló oktondiság. A „porosz iskolamester“ mai nap is csak úgy uralja meg az „Edelvolk“ fölfogását a korszakalkotó königrätzzi csatáról, mint mikor először megfogalmazott a hamis eszme a berlini udvari történészek valamelyikének agyvelőjében.

S miután különösen a királyhágóntuli német honfitársaink tetszelegnek leginkább az egész világ iskolamesterének szerepében, nem árt majd figyelmeztetni őket egy másik, már egy egész század óta folyó elkeseredett csatározásra, amelyben a porosz iskolamester vállalva a porosz őrmesterrel áll szemben az ellenféllel és — nem győzedelmeskedhetik.

A porosz állami hatalom, mióta megvetette lábát a felkoncolt Lengyelországnak egyik részében, irtó hadat visel a lengyel nemzet ellen. Eleinte az alattomos állami intriga eszközeivel, később, mikor világhatalommá vergődött, Bismark nem szégyenkedett már, és egyenest, brutális erőszakkal kezdett nekirontani a nemzeti életüket, hiven elszántan védő lengyeleknek. Megtiltották, hogy anyanyelvükön tárgyaljanak népgyülekezetekben. Megparancsolták a lengyel nevezetű helységek s falvak német címezésre való átkeresztelését. Megtiltották, hogy lengyel nyelven

oktassák a népiskolában hittanra a gyermekeket. Megszavaztatott magának Bismarck 300 millió márkát, pár évvel később, utódja meg százszáz milliót, csupán azon, egész nyíltan bevallott célra, hogy a lengyel nagy és kisbirtokosok kisajátíthatassanak és helyükbe a német elem plántáltathassék.

Mindez pedig, mit nem szabad szem elől tévesztenünk, a berlini képviselőház beleegyezésével, a német közvélemény újongó tapsa alatt mehetett végbe. És miután mindezzel célt mégsem érthettek a berlini urak, megnem törhették a lengyel nép hűségét, szívósságát nemzeti szentélyének megvédésében, már most még egy sokkalta hatásosabbnak tetsző fegyvert szándékoznak alkalmazni a „porosz iskolamesternek“. Legujabban az hirlik, hogy mindama lengyel származású katonát, aki három évi szolgálati ideje alatt nem változik át „kifogástalan“ német, illetőleg porosz hazafivá, még egy negyedik évig is besorozva fogják tartani büntetésül „nemzeti makacsságáért.“

Mi közünk nekünk, magyaroknak mindezekhez? Minek soroljuk fel itt a magyar közönség előtt a „porosz iskolamester“ nevelési methodusának egyes gyönyörűségeit?

Hát bizony nekünk semmi közünk hozzá. Mint magyarok vérző szívvel nézhetjük a hős testvér nemzetnek kizsárolását, de végre is: a porosz a maga ura a saját házában, és senkinek beleszólása nem lehet abba, mily ördögi kegyetlenséggel bánik el a házi ur szegény, véres erő-

TÁRCA.

A papucshős.

Irta: Kóbor Tamás.

Két jóbarátot hozott össze a szél, akik tíz éve, — hogy nem látták egymást. Elmondják egymásnak, mi minden történt velök, egyebek között mind a kettő megházasodott. És mind a kettő meg van elégedve a házasságával.

Az egyik: Nagyon meg vagyok elégedve a feleségemmel. Okos asszony, tud engedelmeskedni.

A másik: Az enyém is okos; tud parancsolni.

Az egyik: A manót, csak nem vagy papucshős?

A másik: De bizony.

Az egyik: No lám, lám, pedig milyen mozgékony, sőt erőszakos gyerek voltál.

A másik: Most sem vagyok pipogya. Én meggyőződésből vagyok papucshős.

Az egyik: Meggyőződésből?! Engedd meg, — az ilyen dolgokban a meggyőződés rendszeren a bevégzett tények nyomában baktat. Mivel nem segíthetsz magadon, hát meg vagy győződve.

A másik: Elfogadom. Hát a te parancsolgatásod mi fán termett? Azért vagy-e ur a há-

zadnál, mivel akarod, vagy azért, mivel a feleséged megengedi?

Az egyik: Ebben az esetben a tény fontosabb, mint az ok, mert a nagy általános rendbe talál. A férfi az erősebb, a férfi dolgozik, övé a munka, a gond, a felelősség és a veszedelem. Ő a kapitánya annak a hajónak, melyen családját az életen keresztül viszi, tehát ő parancsol.

A másik: Helyes. És miket szokott parancsolni?

Az egyik: Furcsa kérdés, nem is értem.

A másik: Akkor nem is vagy kapitány. Amikor a kapitány ur a hajón, az a hajó a szolgálatára tartozik. De mit szólna az olyan kapitányhoz, aki, mivelhogy ő az ur, nem csinál semmit, hanem parancsolja a szakácsnak, hogy főzze meg a kedves ételét, maga issza meg az összes borokat, a matrózokat a legyezgetésére és az álla vakargatására rendel ki?

Az egyik: Bolondokat beszélsz.

A másik: Csak semmi személyeskedés. Felelj e kérdésekre, metafora nélkül, azt jobb is szeretem. Micsoda dolgok azok, amelyekben feleségedet engedelmesnek találod?

Az egyik: Furcsa kérdés. Hát nem makrancoskodik, nem önféjű, nem gördit akadályokat utamba, nem bénít szabad mozgásomban, — nem sir, ha megyek és nem sopánkodik, ha jövök. Szóval: rajta van, hogy a há-

zasélet nyugébből lehetőleg semmit se érezek magamon.

A másik: Ezt akartam tudni. Tehát te vagy a család feje, a munkás ember, a felelősség viselője s e nehéz tisztelvényben mehetsz a barátaid közé, amikor neked tetszik, nem jössz haza, — amikor kellemes társaságod akad, kártyázhatsz, ihatasz anélkül, hogy az asszony emiatt molesztálna, — tán a görbe estéken egyet balra is léphetsz anélkül, hogy tragédiától kellene tartanod. Ez a te szabadságod ugy-e?

Az egyik: Amire szükségem van.

A másik: Nos, azért vagyok én papucshős, mert ezekre nincs szükségem. Mert nem talállok akkora mulatságot ebben a szabad mozgásban, amekkora áldozatot kellene miatta kicsikarnom az asszonytól. És még egyet. Mondd meg, miért házasodtál meg?

Az egyik: Mert megszerettem a feleségemet és boldog akarok lenni.

A másik: Látod, én is ezért házasodtam meg. De aztán eszembe jutott valami. Az, hogy az ember, amikor magának házasodik, csak bábút vehet el feleségül vagy lovat. Amig eleven nőt választ, akkor eszébe kell jutnia, hogy az a szegény teremtes ugyancsak vágyakkal a boldogsággal ment bele a házasságba és a joga, hogy boldog legyen, hogy az ő képzelete a házasságról megvalósuljon, egy hajszállal sem kisebb, mint a férfié, sőt nagyobb.

szakkal szerzett gyermekeivel. Csakis saját házuk egyes makrancos gyermekeit, óhajtjuk figyelmeztetni a „porosz iskolamester“ nevelési módszerére. Szász sógorainknak akarjuk megmutatni, miként bánták el Germania-asszonyosság odaát nem német ajku honfitársaival.

Német honfitársainktól nem követeljük mi magyarok, hogy nemzetiségükből kivetkőzzenek. A magyar állam nem tiltja meg sem nekik, sem más nemzetiségű polgárának, hogy anyanyelvét használja népgyűlésen, vagy gyermekeinek hitoktatásában; nem költ milliókat (hisz nincs is arra való aprópénze) más nemzetbeliek „kisajátítására“ Egyáltalában semminemű erőszakot ellenük nem alkalmaz a magyar állam. De ha azt kívánja a magyar állam, hogy az a német tanító magyarul tudjon, a magyar törvény értelmében képesítve legyen; akkor tele ordítják jó sógoraink az egész világot a „magyar sovinizmus“ elleni jajgatásaikkal. Vagyis, ha a magyar oktatásügyi miniszter egyik vagy másik urat, aki nyilvánosan hazaelenes agitációkra vetemedik, nyakon csipi és kiteszi a szűrét is az iskolából, akkor pláne, felzudítják ellenünk az „Edevollk“ végtelen dühét, vége nem szakad az ellenünk szórt szemérmetlen szidalmazásnak.

Nem árt tehát, ha a „porosz iskolamester“ methodusában tükröt tartunk kedves sógorainak szeméi elé. Hátha tanulhatnak egy kis szerénységet. ☉

Arad megye közgyűlése.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, július 23

A megye törvényhatósági bizottságának tagjai felette szorgalmatosak. A mai rendkívüli közgyűlésre olyan tekintélyes számban jöttek el, mintha a kánikulának hire-hamva sem volna. Pedig a közgyűlés tárgysorozata is rendkívül kánikula-izű volt. Alig tartalmazott negyvenötven tárgyat, holott a megye-gyűlések tudvalevőleg nem igen szokták száz-százötven pontnál alább adni. Nem is a tárgysorozat vonzotta be a képviselőket Aradra. — hiszen abban alig akadt érdekes tárgy. — hanem a meleg. Igen: a meleg. Mert a sok vidéki me-

gyebizottsági tag csak úgy hűsölt Aradon. És irigyeltek bennünket városiakat, akik nem nyelünk annyi port és nem izzadunk az árnyék folytán olyan nagyokat, mint ők, akiket pedig mi állandóan „boldog falusiak“ jelzővel ruházunk fel.

Ilyen hangulatban indult meg a közgyűlés, amelynél csendesebb talán még nem is esett meg a megyeházán. Legjobban igazolja ezt az a körülmény, hogy a legnagyobb vitatkozás — ha ugyan egyáltalán nagy volt — afelett folyt, hogy Ágya község milyen adó-alaptól fedezze ártézi kutja létesítésének költségeit? A község teljes törzsvagyonát és az eb-adó alapot fel akarja áldozni egy ártézi kutért, a törvényhatóság pedig ezt nem akarta engedni. Ágya képviselőtestülete azzal érvel, hogy az egész községnek jóléte függ az ivóvíztől, az ártézi kutat tehát létesíteni kell. S miután más pénze nincs, inkább elidegeníti az ártézi kut kedvéért a törzsvagyonát, semhogy újabb adóval terhelje meg a lakosságot, amely a rossz termések folytán ugyanis elég nagy inségben van.

A megye állandó-választmánya azonban másképp gondolkozik. Ez számít arra, hogy nagyobb inségbe is lehet még a község, ha a rossz termés helyett majd egyáltalában nem lesz gabona, s akkor mivel segít a község a saját lakosain, ha egy filléryi törzsvagyon sem lesz? A közgyűlés azonban megszivlelte az ágyaik kívánalmát, s az állandó választmány javaslatára ellenében is megengedte nekik, hogy ártézi kutjukat a törzsvagyon teljes felhasználása árán létesítsék.

A m. kir. honvéd hadapród iskolánál megüresedett alapítványi helyre három pályázó jelentkezett: Gerich Gyula, Schwéger Béla és Suhajda Kálmán. Az állandó választmány első helyen Schwéger Bélával javasolta betölteni az alapítványi helyet, mint akinek képesítései a három pályázó közül a legjobb és a szabályoknak leginkább megfelelő. A közgyűlés egyhangúlag határozta el, hogy az alapítványi helyet Schwéger Bélával töltsék be.

A mai közgyűlés szürkeségét egyszerre hatalmas eljenzés szakította meg. Schill főjegyző jelentette, hogy Innocent Ferenc a kiváló festőművész elkészítette Fábrián László volt főispán arcképét s kérte a közgyűlést, hogy vegye azt át. A bizottsági tagok ekkor vették észre, hogy a díszterem kelet-oldali nagy falán már

fel van helyezve Fábrián Lászlónak pompásan sikerült arcképe. Erre tört ki a teremben az eljenzés, mely egyként szólt úgy a volt főispánnak, mint a sikerült kép festőjének.

Egy kis politika is szerepelt a mai közgyűlésen. Hevesvármegye közönségének átirata szerepelt a sorrendben, mely megye a hazai ipar pártolása és a vámközösség megszüntetése tárgyában intézett Arad megyéhez átiratot. A közgyűlés az átiratnak a hazai ipar pártolására vonatkozó részét, mert a megye ez irányban már felirt, egyszerűen tudomásul vette, a vámközösség megszüntetése érdekében pedig szintén feliratot intéz az országgyűlés képviselőházához.

Felemlítésre méltó tárgy volt még Dálnoki Nagy Lajos alispánnak egy előterjesztése az iskolaköteles gyermekeknek nyilvános mulatóhelyekről való eltűltása tárgyában. Az alispáni előterjesztést természetesen elfogadta a közgyűlés, amely még elintézt egy csomó közügyi ügyet s azután jóval 11 óra előtt feloszlott.

TÁVIRATOK.

A kínai kártérítés.

Washington, július 23. Rockhill pekingi amerikai követ a következőket táviratozza: A Kína részéről fizetendő kártérítés tervezetét most már végleg elfogadták. A kibocsátandó címletek törlesztése 1902-ben kezdődik és 1940-ig az egész tőke kamattal ki lesz fizetve. Azt hiszik, hogy Kína 23 milliót elő fog teremteni évenként és ezzel megfizeti a kamatokat és törleszti a tőkét.

Acélmunkások sztrájkja.

London, július 23. A Times-nak jelentik New-Yorkból tegnapi kelettel: Az acélmunkások sztrájkja ügyében várt válság ma reggel nem következett be. A helyzet Wellsvilleben és Mac Reesportban változatlan.

Az egyik: Nagyobb?

A másik: Nagyobb, mert a felelőssége kisebb, mert nem ő az, aki a kötetést csinálta, hanem én, a férfi. Mert én választottam őt, az első és a döntő akarata az enyém volt s ezzel magamra vállaltam a jövőért minden felelősséget. Ha én nem vagyok boldog, akkor a magam hibája az, nem panaszkodom. Tetszett volna jobban vigyázni és bölcsebben válogatni. De a mikor ő nem boldog, akkor meg van csalva és én csaltam meg.

Az egyik: Akkor is csak ő csalódott, mint én, mert illúzióink közösek voltak.

A másik: Nem így van. Az asszony nem ígért semmit az urának. Amikor a férfi beleszeretett a lányba, önkénytelenül fűzi hozzá várakozásait. De mikor kezét kéri annak a lánynak, akkor ő csábító színekkel édesgeti magához és fölkelte benne a reményeket és illúziókat. Udvarol neki, eped érte, oltárra helyezi, virágokat hoz neki, elhítteti vele, hogy ő minden szépnek, jónak foglalatja. Ugy prezentálja magát, mind aki lesi a kívánságát, hogy teljesítse. S a nő, amikor ennyi kedvességtől elbódítva igent mond, joggal azt hiheti, hogy ez nem muló kezdet, mely után más következik, hanem maga az az élet, amely reá várakozik.

Az egyik: Vadakat beszélsz. Nincs az a libuska, aki ne tudná, hogy a férfi nem őt frakkot, mikor a felesége elé lép s hogy az első bókra természetesen az első bizalmaskodás is következik. S ha nem épen egészen liba, akkor azt is tudja, hogy a férfi a maga

kedvéért házasodik s azért nem önzőbb, mint ő, aki szintén csak azért megy férjhez, mivel férjhez menni akar.

A másik: Igen, csak hogy amikor hozzá megy férjhez, az általános vágyból speciális valóság lett. Te neked azért nincs jogod azon sopánkodnod: ha nem ő, hanem más volna a feleséged, mert te őt vettél el és nem mást. Ő azonban csak a te elhatározásodnak a konzekvenciájaként lett a te feleséged s ha te nem vagy, akkor a másé lett volna.

Az egyik: Ebben az esetben megérdemli sorsát, mert megcsalt. — Mert én azt hittem, hogy épúgy szeret engem, a hogy én szerettem őt.

A másik: Szeret is, de te más férjet ígértél neki vőlegénykorodban, amikor lovagnak mutatkoztál, mint amelyet megismert benned, amikor a lovag a család parancsoló fejévé vedlett. Ti ezt nagyon természetesnek találjátok, pedig nem az. Az asszony megmarad annak, ami a lány volt és szeretné, ha a mézeshetek sohase mulnának el. Ti pedig néhány hónap múlva pontot tesztek és azt mondjátok: kedvesem, az idillnek vége, most kezdődik a próza és tart mindhalálg. S mivel ez a változás nektek természetes és mivel az asszony okos és engedelmes, hát azt hiszitek, hogy neki is természetes. S mivel ti így érzitek magatokat jól, azt hiszitek, ő is jól érzi magát. Pedig hidd el, minden ilyen átmenet a nagy szerelemből a közömbös megszokottságba súlyos rázkódással jár az asszonyra nézve, aki bár-

mily békétűrőnek, közömbösnek és megelégedettnek látszik is, a temploma kifosztásának ézi ezt az átmenetet és sokkal nagyobb áldozatot hoz nektek, mint amekkorát ti így kaptok.

Az egyik: E szerint nálatok még tartanak a mézeshetek?

A másik: Epenséggel nem. Csak azt nem tettem, hogy az én változásomat ráparancsoljam az ő életére. Azt tartom, hogy minden várakozás és illúzió, amit én keltem benne, lehetőleg teljesüljön. Hogy ne én fosszam meg egyik-másik tulzott reményétől, hanem maga mondjon le róla, mihielyt átlátta, hogy tulzott. Es nem hazutolom meg magamat: amikor hódoló és engedelmes voltam, amíg visszautasított volna, nem válok követelővé és zsarnokká, mikor már nem védekezhetik ellene. Ezért vagyok én papucshős.

Az egyik: Es jól érzed magad emellett?

A másik: Nem mindig. Olykor bizony fojtogat a korlát és börtönnek érzem a családi négy falat. De ha ez nagy dolog, akkor abban az esetben is nagy dolog, amikor az asszonyra háritom át a bilincseket. Hát a férfinak semmi kellemetlensége ne legyen, ellenben az asszony minden kellemetlenséget készségesen viseljen? Ha neked nyugotthon ülni, mikor el szeretnél menni, neki viszont keserűség magában lennie, amikor veled szeretne lenni. S ő mindig a rövidebbet húzza, mivel te vagy erősebb? Nem, barátom, ez nem férji hatalom, hanem ököljog. Ebből pedig nem kérek!

Szelléné interveniál.

(Néhány szó a közbenjáró asszonyokról.)

Arad, július 23

A Szelle-botrány ismét nyilván valóvá tette, hogy sokkal több ügy van ég és föld között, mit asszonyok intéznek és közvetítenek, mint amennyiről a profán világnak csak sejtelme is lehet. Persze, leginkább a fényes ügyek tartoznak az asszonyok reszortjába, valamint a nagyon kényesek is. Ezek sorába tartozik a levelek útján és sok más uton-módon rendszeresen üzött zsarolás is. Általában azt lehet mondani, hogy a nő nemcsak ügyesebb, hanem merészebb is, mikor valamit keresztül kell hajtani, de nem sima, egyenes uton. Pedig a közhiedelem Magyarországon az, hogy egyenes uton vajmi kevés dolog vihető keresztül.

A közbenjáró asszonyt roppant bajos elküldeni. Pedig az asszonyt közbenjárása az egész vonalon divatos — még sok tisztességes dologban is. Elkezdve a fiatal gavallértól, aki olyan gavallér, hogy abban a házban, melybe a félelmetes professzor járatos, a szende házikis-asszonyt kéri fel, hogy az ő közjogi rigorozuma érdekében szóljon pár jó szót — egészen addig, mikor egy közmunkának átvételét kell megsürgetni: mindenütt interveniál az asszony. Ambátor interveniál férfi is elegendő számmal. A főbaj pedig az, hogy a közvélemény erősen hiszi, hogy magától *semmi* sem megy, ellenben kellő támogatás mellett *minden* megy.

Ez a felfogás szüli aztán a hitet a magas bíróságoknál történő „információk” becses és hathatós voltába. Hát még ha valami előkelő embert lehetne az információra megnyerni! Mert odáig még nem jutott el ez a közönségünk, hogy feltétlenül megbizzék abban, hogy a kuria törvények szerint ítél, nem pedig befolyások szerint.

A befolyások megítélésében mutatkozik aztán a közönségnek ijesztő lelki és szellemi elmaradottsága. Aminthogy az oláh parasztember az ördögűző pópára vagy a csodatevő vén emberre inkább bizza rá a betegét, mint a járásorvosra, úgy van a magyar közönségnek százezer meg százezer embert magában foglaló némely rétege, amely csakis a *titkos* eljárások sikerében bizik, akkor is, mikor valami szemenszedett gazság nyomja a lelkét, akkor is, mikor becsületes uton jár, akkor is, mikor uzsora miatt ítélte el az alsó fórum, akkor is, mikor ő követett el törvényteleniséget. Millió ember van Magyarországon, aki bármiféle vonatkozása legyen is a közhatalmakhoz, mindenekelőtt közbenjárás és támogatás és információ után futkos lázasan.

Hiszen csoda, hogy ilyen diszpozíciók mellett a széihámosság, az otromba becsapás, a zsarolás, a megrágalmazás nem lép fel sürűben és nem szed sokalta több áldozatot.

Több mint harminc évnek szabad és nemzeti kormányzása után még a legelső csirája sincs elvetve a nép lelkében annak a demokratikus meggyőződésnek, hogy törvény előtt minden ember egyenlő és hogy jogot megkötelelést, igazságot és büntetést mindenkire érdeme szerint mérnek. Mekkora önámítás, hogy ilyeneknek láttára értelmes és jóhiszemű ember ajkára vegye ezt az anakronizmust: *magyar demokrácia!* Bizony ilyen nincs. Ép úgy, mint földünk nem terem indigót, ép úgy, mint erdeinkben nincs csörgő kigyó, ép úgy, nincs népünk erkölcsében nyoma a demokráciának. Es ha százszor beírjuk törvénykönyveinkbe és ha százszor megtestesíteni próbáljuk intézményeinkben: azért mégis csak üres kevélykedés, ha demokráciát emlegetünk a nép lelkének ilyen állapota mellett.

Mindezekből és amelyből kiindultunk: a Szelle-ügyből mik következnek? Mindenekelőtt az, hogy a népnek nevelése körül a magyar vezető osztályokat súlyos és végzetes mulasztások büne terheli. Következik belőle aztán még az, hogy többszörösen talán, mint másutt, boszulja meg magát nálunk minden hatósági önkénykedés, minden tulkapás, minden eltérés a szabályoktól, minden bár legcsekélyebb hivatalos frivolitás. Nem hogy arra lehetne számítani, hogy a közönség amugy is helyrehozza a botlást, hogy való értékére szállítja majd le a felmerülő vádakat, ellenkezőleg biztosra lehet venni, hogy a közönség a legnagyobb passzióval általánosít, egyetlen tendenciózus törvénytől kiolvasza azt, hogy törvény és igazság nincs a hazában. Inkább, hogy ezt a hitet engedjük tovább terjedni, folyamodjunk a legszigorubb törvényekhez és a legszigorubb törvényeknek kéréseketlen alkalmazáshoz. A Szelle-ügynek és sok más hasonló ügynek ez a tanulsága.

A jegyzők nyugdíja.

(Aradmegyei jegyzők gyűlése.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, július 23.

Az aradmegyei községi és körjegyzők egyeteme nyugdíjintézete ma délelőtt 10 órakor a vármegyeház kistermében választmányi ülést tartott. A jegyzői kart közelről érintő fontos ügyek kerültek itt tárgyalás alá. Ilyen a nyugdíj kérdése. Az eddigi hiányos és nem éppen humánus nyugdíjszabályrendelet sok keserű panaszra adott okot az aradmegyei jegyzők körében. A jegyzői karnak, mely a maga hatáskörében intézi el nyugdíjügyét, sok olyan kiérdemült tagja volt, kik 40 évi hű és lelkiismeretes szolgálat után munkaképtelenné válván, alig néhány forint nyugdíjjal volt kénytelen öreg napjaiban tengődni. Ennek a szomorú állapotnak vetett véget az aradmegyei jegyző-egylet nyugdíjintézete, a mikor a 40 évet szolgált jegyzőknek, ha a nyugdíjintézet tagjai voltak, 1600 korona minimumot állapított meg nyugdíjképpen. A nyugdíjintézeti gyűlést a jegyzőegylet választmányi ülése előzte meg, melynek lefolyásáról tudósítunk a következőkben számolt be:

Povázsay Soma elnök megnyitja az ülést és előterjeszti *Bildhauer* Arpád paulisi jegyző indítványát, hogy a községi jegyzők a bíróságoktól térítmeny nélkül szerezhessék be a telekkönyvi kivonatokat. Azon alapon kéri ezt az indítványozó, hogy a kir. közigazgatók is egyszerű megkeresésre megkapják a telekkönyvi kivonatokat. A jegyzők közt vita támadt arról, hogy az ilyen kivonatok beszerzése magánügy-e vagy hagyatéki ügy. *Borsos* Lajos csak azért is helyesnek tartja az indítványt, mert ezáltal az eljárás egyszerűsített. Az indítványt elfogadták és a vármegyei törvényhatóság útján előterjesztik az igazságügyminiszterhez.

Elnök bejelenti, hogy nemrégben *Urbán* Iván főispán elnöklése alatt értekezlet volt, melyen részint a tisztviselők túlterheléséről, részint a vizsgázott segédjegyzők helyzetének javításáról volt szó. Az volt a megállapodás, hogy a törvényhatóság hivatalból fog eljárni, hogy a nagyobb községekben aljegyzői állások rendszeresítenek. De minthogy az alárendeltségi viszonyt nem lehetett rendezni, tekintettel arra, hogy a belügyminiszter törvény-magyarázata szerint egy községben nem rendszeresíthető több jegyzői állás, úgy, hogy azok egymás mellé lennének rendelve, sürgős előterjesztést tesz, hogy addig, míg ebben végleges megállapodás nem jön létre, az alispán publikálja a belügyminiszter magyarázatait. Ezt az indítványt elfogadták.

Povázsay elnök indítványozza, hogy miután az országos jegyzői egylet augusztusban tartja kongresszusát és addig ülés nem lesz, küldjön ki az egylet már most két képviselőt. A vá-

lasztmány a képvisellel *Povázsay* elnököt és *Borsos* Lajos bizta meg. Az egyleti közgyűlést ezidén Pankotán fogják megtartani szeptember 8 án.

Ezután a nyugdíjintézet tartott ülést. A legutolsó választmányi ülés egy nyolc tagu bizottságot küldött ki a nyugdíjszabályok módosítására. Ez a módosított nyugdíjszabályzat el is készült.

Az első módosítást a befizetéseken tették meg: Eddig minden tag belépésekor 100 forintot fizetett be és 5 százalék évi pótlékot. Ezentul minden belépő tag a törvényhatóságilag megállapított jegyzői fizetés 10 százalékát és 40 évi szolgálat után a teljes fizetést kapja nyugdíj gyanánt. Negyven év után nem kell már évi pótlékot fizetni. Minden fizetés nagyobbodásnál a régi és új fizetés közötti különbség 30 százalékát köteles a tag befizetni.

A jegyzőkre nézve a nyugdíj teljes és ennek minimuma 1600 korona 40 évi szolgálat után. Özvegyek eddig a jegyzői nyugdíj felét kapták, ezentul kétharmad részét fogják kapni. Arvák részére eddig 50 írt volt a neveltetési járulék, ezentul 12 éven aluliaknak, 100 forint 12 éven felülieknek 200 forint fog kiutaltatni.

Povázsay azon indítványát, hogy az Aradmegye területén működött helyettes jegyzők szolgálati idejét a nyugdíjba beszámítsák, elfogadták.

Zilahy Lajos vadász jegyző, aki állásáról lemondott, nyugdíjat kér 27 évi szolgálata után. Az új szabályrendelet alapján 1200 koronát szavaznak meg neki. *Özv. Botta* Döménének 120 forint segélyt szavaznak meg, *özv. Zaránd* Gyuláné segély iránti kérvényét elutasítják. *Bund* Aurél bokszei jegyző, helyettes jegyzői minőségben eltöltött szolgálati idejét a nyugdíjba beszámítják, ellenben elutasítják *Strasser* Péter borosjenői jegyző kérvényét, melyben megyei szolgálatát beszámíttatni kéri.

Ezután közgyűlést tartottak, melyen elfogadták a választmány által hozott határozatokat.

A gyűlésen résztvettek: *Povázsay* Soma (Pécska), *Oláh* Arpád (Kispereg), *Bildhauer* Adalbert (Paulis), *Konopán* Miklós (Szabadhely), *Bárdy* Kálmán (Soborsin), *Momák* Flóris (Pécska), *Gerba* György (Csermő), *Lorich* Dezső (Solymos), *Borsos* Lajos (Gurahonc), *Zorád* Ferenc (Ujszentanna), *Olasz* Lajos (Agya), *Argyelán* János (Szintye), *Török* János (Világos), *Orody* Nándor (Glogovác), *Skonda* László (Pleskuca), *Hollóssy* Kálmán (Erdőhegy), *Szathmáry* Iván (Zsigmondháza), *Riegler* József (Elek), *Lázár* Gyula (Ternova), *Suhajda* Béla (Somoskesz) stb.

A tüdővész-ellenes kongresszus.

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, július 23.

Európa tudós orvosai Londonban, az angol fővárosban ma gyűltek össze, hogy beszámoljanak a művelt világ előtt arról a haladásról, amelyet a „modern pestis” gyógykezelésében elértek. Sajnos, az eredmény még nem áll arányban az orvosi tudomány mai előrehaladottságával, mert annak induktív gyógykezelése csak bizonyos esetekben jár eredménnyel és így a tökéletesen általános gyógyítást még elérni nem tudták.

A kongresszus menete is ehhez képest inkább a tüdővész elleni védekezésre, mint annak a szó szoros értelmében vett gyógyítására kénytelen szorítkozni.

A kongresszus mai első napjának lefolyásáról az alábbi távirati tudósítást vettük:

A tüdővész ellen való védekezés céljából összegyűlt kongresszust ma nyitotta meg *Bambridge* herceg a St. James-palotában. A herceg megnyitó beszédében kiemelte, hogy *Cdvárd* király nagyon érdeklődik a kongresszus céljai iránt és melegen üdvözölte az idegen megbízottakat, a kik, mint örömmel látja, oly nagy számmal gyűltek össze.

Lansdowne külügyminiszter kijelentette, hogy a kormány mindenképpen támogatni akarja a kongresszus munkáit. Sok bajt, sok gondot okozott — ugymond — a dél-afrikai háború,

de e legnagyobb háboru sem okozhat annyi bajt, mint a tüdővész.

Azután bemutatták az idegen delegátusokat Cambridge hercegnek, majd néhányan beszédet intéztek a kongresszushoz. *Leyden* berlini tanár kimutatta, hogy mennyire haladt Németország az utolsó években a tuberkulózis ellen való védekezés terén és különösen kiemelte a tüdővészesek számára való sok gyógyító-intézet létesítését. Az eredmények nagyon kielégítőek, de még egyre folyik a vita a tüdővészesek szenvedéseinek enyhítésére legalkalmasabb szerekről, még most sem tudjuk, melyik ez a legalkalmasabb szer.

Listeer-lord az angol orvosok nevében üdvözlözi az idegen vendégeket és rámutat arra a haladásra, a melyet a világ máris tett a tüdővész ellen való védekezés, sőt a tüdővész gyógyítása terén. A kongresszus működése nagyon hasznos, mert a közfigyelmet erre a kérdésre tereli.

A *lordmayor* London városa nevében üdvözlözi a kongresszust és reméli, hogy mindnyájan vendégei lesznek holnap a Nansion-Houseban.

Cambridge herceg felolvassa Edvárd király táviratát, a melyben üdvözlözi a kongresszuson megjelent kiváló férfiakat, és reméli, hogy a kongresszus tanácskozásai enyhíteni fogják annak a betegségnek az iszonyúságát, a mely oly soká dacoit az orvosok művészetével. A király távirata végén megjegyzi, hogy értesült róla, hogy 120,000 font sterlinget fognak a kongresszus kívánságai szerint létesítendő nyilvános szanatórium létesítésére fordítani.

A tüdővész-kongresszus tagjainak tiszteletére James Blith tegnap ebédet adott, a melyen Cambridge herceg is megjelent.

Ujabb botrány a Szelle-ügyben

(Tassy Pál dr. nyilatkozata.)

— Az Aradi Közlöny-tudósítójától. —

Arad, július 23.

A Szelle-Kormos ügy, mely majdnem a csendes stagnálás révébe jutott, ma ismét élesztést kapott. Egy újabb botrány, melynek részletei még nem valók a nyilvánosság elé, a vizsgálatnak újabb fordulatot adott. Ujabb levelekről van szó, melyek abszolúte nincsenek összefüggésben a *Sonnenfeld* és *Bing* csődügygel és a melyek jóval előbbi időből datálódnak. Ezen levelekből kitűnik, hogy Szellének a *kurián igen széles körű összeköttetései voltak* s hogy azokat ki is használta.

Nevekről ezideig még nincs szó, de nem is lehet, mert tényszerű bizonyítékok még nincsenek, csak gyanu. *Ribiczey* Ferenc vizsgálóbíró tagosítási kiküldetésben járt el, mikor táviratilag visszahívták s közölték vele a dolgot. *Ribiczey* megtette a szükséges intézkedéseket s azután visszautazott kiküldetése színhelyére, a hol sürgősen be fogja fejezni a munkát. Az újabb levelek értesülésünk szerint Szelléhez vannak címezve és néhány kuriai bíróra kompromittáló adatokat tartalmaznak.

(A főügyész nyilatkozata.)

Tassy Pál dr. kir. főügyész ma délután fogadta a *Nagyvárad* munkatársát, akinek nagyérdekű s kiválóan fontos nyilatkozatokat tett az affér dolgában.

A főügyész kijelentette, hogy az aradi pnamában a *nagyvárad kir. ítélőtáblára vonatkozó közléseknek semmi alapja sincsen*.

— Nem is lehet alapja — ugymond — mert hisz a nagyvárad táblán a Szelle-féle

ügyek mind a *Szelle* József hátrányára dőltek el, s így ki van zárva, hogy erre, vagy bármely ügyre is itt befolyás gyakoroltatott volna.

— Szabad tudnom Méltóságod véleményét erről az ódiózus ügyről? — kérdezte a tudósító.

— Az én nézetem az, hogy ebből az ügyből kifolyólag a *kir. kuria, a kuria tekintélye a legtávolabbról sincsen érintve*. Az igazságügyi kormányzatnak oda kell hatnia, hogy a *nyers igazságot* minden mellétekintet nélkül, a legnagyobb szigorral, a legszigorubb tárgyilagossággal kiderítse. Ez a vélekedése magának a kir. kuriának is. Hogy *Kormos* Adóif kuriai bíró mennyire vétkes, azt csak a későbbi vizsgálat deríti ki. Nyilvánvaló azonban, hogy *oly súlyos fegyelmi vétség forog fönn, amilyen eddigelé a felső birói karnál tudtommal soha elő nem fordult*.

— Vajjon milyen büntetés várhat *Kormos* bíróra?

— Azt előre nem lehet tudni. Ha fegyelmileg bírálják az ügyet, akkor a kir. kuria *fegyelmi tanácsa* fog dönteni róla. Azonban úgy alakulhat a dolog, hogy *az aradi, esetleg a budapesti törvényszék lesz illetékes*. Jelenleg az aradi kir. törvényszék illetékes, ahol a kir. ügyésznek utasítása van a legszigorubb eljárás követésére.

Elmondta azután a kir. főügyész, hogy a Szelle-ügy fejleményeiről tegnap tett személyesen jelentést *Plósz* Sándor igazságügyminiszternek. A miniszteriumban fontos megbeszélésre adott okot előterjesztése, s az iratokat nyomban kiosztották tanulmányozás végett. Végül ezt a kijelentést tette a kir. főügyész:

— A miniszternek magának az a felfogása, hogy *a tiszta igazságot teljességében föl kell deríteni*, félretéve minden mellétekintetet, mert itt *semmi körülmény nem szolgálhat okul arra, hogy bárkivel szemben kiméletet gyakoroljanak*.

(Szelle és a nagyvárad tábla.)

A sarokba szorított *Szelle* József szorongattatása napjaiban olyan kijelentéseket is tett, amelyek méltán kelhetnek gyanút a nagyvárad kir. ítélőtábla iránt is. Hogy a nagyvárad táblán mennyire népszerűtlen volt Szelle neve és alakja, arról most jellemző esetet beszélnek.

Mikor Szelle vagyonára a csődöt elrendelték, a hajba került fiskális fűhöz-fához fordult segítségért. Nagyobbrészt azonban hűséges és bámulatos energiája hitvese intézte el ezeket a kellemetlen dolgokat. Szelléné elment Nagyváradra s fölkeresett egy igen tekintélyes ügyvédet, akivel a férje együtt élte át gyerekeveit s később együtt jogászokodott. Elmondta, hogy rajtuk csak az ő befolyása segíthet s rimáncodott, hogy járjon közbe a kir. táblán olyképp, hogy a csödelrendelő határozat felfüggesztesse. Az ügyvéd nem állhatott ellent a kérésnek s udvariasan vállalta magára a feladatot, hogy a dolgot elintézi.

Be is kopogtatott a csődügy referenséhez, aki azonban *hallani sem akart róla, hogy Szelle dolgában bármiképpen informálják*.

— Evvel az emberrel annyi kellemetlenségünk van — mondta — a táblabíró, hogy irtózunkunk kell az ügyeitől.

Igy történt azután, hogy az ügyvéd eredménytelenül tért vissza Szellénéhez, aki ezt üzenté Aradra.

— Mondja meg nagyságos asszonyom Józsinak, hogy minden ügyben szívesen eljárók, ha fölkeres, de a táblára nem mehetek, mert ott iszonyon rosszul áll a szénája.

Ammer István

gyilkosság vádja alatt.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, július 23.

Régi bűn kiderítésén fáradozik most a bécsi rendőrség s meglehet, hogy a nyomozás eredménye olyan szenzációval fogja meglepni a magyar közönséget, a minőt keveset jegyez fel a bűnkrónika.

Ammer Istvánról van szó, a kinek *Thoroczka* báró vásárhelyi főispánnal való levélügye a minap olyan kinos feltűnést keltett. Leveleket tettek közzé, melyeket évek előtt állítólag *Thoroczka* irt *Ammer*nek, a mikor az még szerepelt és vagyonos ember hirében állott.

Ezt az *Ammer* Istvánt, a ki egy elszegényedett nemesi család sarja, a mult hónapban Bécs-Ujhelyen tartóztatták különféle csalások miatt. *Ammer* egyike a legagyafurttabb iparvagoknak. Nagyuras fellépése, műveltsége imponált a portásoknak, kereskedőknek, pincéreknek s a tőlük kicsalt pénzből élt uri lábón esztendőkön keresztül.

Érdekes ennek az *Ammer* Istvánnak a multja. 1875-ben gazdasági irnok volt Pákán a *Lenck*-féle birtokon. Uri hajlamaival tüntetett ott is, s ezek miatt kellett elhagynia állását. Ismerősei elhűtek a bámulattól, mikor az irnok, elcsapatása után három hónappal, mint a herceg *Eszterházy* uradalmak gazdasági főtanácsosa, teljes diszszel vonult be Alsó-Lendvára. Hatvanezer hold került a keze alá. De dicsősége csak félévig tartott, a mikor is ötvenezer forint végkielégítéssel elbocsátották. Hogy miként sikerült neki oly gyorsan ebbe a fényes állásba jutni, az örök titok maradt.

Most Bécsben vizsgálati fogságban ül ez az ember, s a bécsi rendőrség — így jelentik — az ő személye kapcsán világosságot igyekszik deríteni egy *tizenkilenc esztendő előtt történt gyilkosság homályára*.

1882. július 4-én riasztó eset színhelye volt Bécsben a *Währing*-kerületbeli *Schul-gasse* 15. számú háza.

Itt egy hirhedt uzsorás lakott, *Streinsberg* József, a ki egyébként nemesi családból származott. *Streinsberg*et nagyon jól ismerték Bécs fiatal és könnyelmű gavallérai, de ismerték a megszorult szegények is. A ki hozzá folyamodott s vagy jó hangzásu neve, örökségre való kilátása, vagy gazdag rokonsága volt: mindenkinek adott pénzt — mesésen magas kamattal. Leiketlen, gonosz uzsorás volt, nem ismert hatar: a szipolyozásban. Természetesen sok volt az ellensége s kevés részvét nyilvánult, midőn február 12-én szárnyra kelt a hir, hogy *Streinsberg*et meggyilkolták. *Meggyilkolták a gazdasszonyát is, az 57 éves Hillinger Mária*t.

Aznap délben levélhordó jött a házhoz és csengetésére senki sem jelentkezett. A levélhordó elment. Egy hét mulva újra eljött, akkor is halotti csend volt a *Streinsberg*ek lakásán. Figyelmessé tette *Drechsler* Terézia házvezetőnőt, a ki benézett a szoba kulcslyukán s akkor látta, hogy *Streinsberg* bent van a lakásban s az ágy meg a divány között fekszik a földön. Az asszony rosszat sejtett, elszaladt a rendőrségre s *Breitenfeld* rendőrtanácsos feltörette az ajtókat.

Streinsberg ott feküdt hálószobája padlóján, vastag, megaludt vérben. Fején óriási sebtátongott, nem messze tőle véres balta hevert a padlón. A gyilkos nyilván ezzel végzett áldozatával. A konyha padlóján feküdt holtan *Hillinger* Mária gazdasszony, az ő fejét is baltával hasította ketté a gyilkos. A butorok, a pénzszekevényekben voltak. Nem rablógyilkosság történt, a rémes tettet valószínűleg boszúból

kövezték el. A rendőrség széles körben indította meg a nyomozást a tettes kiderítése iránt, de eredmény nélkül.

Most, mint a regényekben szokás, ugorjunk át tizenkilenc esztendőre.

A múlt hónap elején Bécs-Ujhelyen család és szédelés miatt letartóztatták Ammer Istvánt és 25 éves fiát. Egyre másra érkeztek ellenük feljelentések olyan emberekről, akiket hazugságaikkal elámitották, azután pénzt csaláltak ki tőlük.

Ammer István *Bethlen* báró jószágkormányzójának adta ki magát s fia titkáráként szerepelt. Igen előkelően éltek s ehhez a pénzt kereskedők, szállodások, portások és pincérek adták nekik, akiket nagyuri tempóikkal és fényes ígéréteikkel elkábítottak. Mindez Bécsben történt, ahol ebből élt apa és fiu éveken át. Ammer István egyidőben tényleg gazdatisztje volt egy *Bethlen* grófnak, de onnan már régen kicsöppent.

Egy szép napon apa és fiu eltűntek Bécsből s a hitelezők jelentést tettek a rendőrségnél. Körözték őket s így történt, hogy Bécs-Ujhelyen lefűlelték a két szélhámost. A bécs-ujhelyi járásbíró távirati értesítésére egymásután jöttek oda Bécsből a becsapott emberek s mindegyik jegyzőkönyvbe mondta, hogy miként csapta be őket Ammer és fia.

A becsapott emberek között van egy előkelő bécsi szálloda portása. Ez a portás azt vallotta, hogy neki Ammer István egy alkalommal elmondotta, hogy ő tizenkilenc esztendő előtt vizsgálati fogságban ült, mert azzal gyanúsították, hogy ő gyilkolta meg *Streinsberg Józsefet* és gazdasszonyát.

Amit a portás és a portásnak Ammer mondott, az való. Értesítették a portás vallomását a bécsi törvényszéket s ott felkutatták az irattárban a tizenkilenc esztendő előtt történt kettős gyilkosság poros aktáit. Ezekből kitűnik, hogy a rendőrség akkor nem is egy, hanem több embert tartóztatott le gyilkosság gyanúja miatt, de bizonyítékok híján valamennyit szabadon kellett bocsátani.

Ezek között volt *Ammer István* is. Őt is vizsgálati fogságban tartották ez ügyben. Akkor, mint az akták igazolják, bebizonyult, hogy Ammer ismeretségben állott *Steinsberg*gel és érintkezett vele. De hasztalanul fáradozott a rendőrség, semmi terhelő bizonyítékot nem tudott Ammer ellen felhozni s ezért néhány nap múlva szabadon bocsátották.

Most a rendőrség újra felveszi a nyomozás fonalát ebben a régi ügyben. A nyomozás a portás vallomásából indult ki s a legügyesebb detektívek fáradoznak annak kiderítésén, hogy bűnös-e Ammer István, az uzsorás *Steinsberg* és gazdasszonya meggyilkolásában.

SZINHÁZ ES IRODALOM.

* **Tűz a színházban.** Esztergom közönségét az uborka-szezonban *Deák Péter* jól szervezett színtársulata szórakoztatja. A kis nyári aréna primitív módon készült ugyan, de a színpártoló Esztergom közönsége azért szívesen jár el a nyári muzsa-hajlékba. Tegnap a *Gésákat* adták telt ház előtt. Két felvonás rendben és sikerrel folyt le, de a mikor a harmadik felvonásnak kellett volna kezdődnie, a függöny csak nem akart felgördülni. Jó negyed óráig türelmesen várt a közönség, ekkor azonban meguntván a sok várakozást, tapsolni, majd dobogni kezdett. A közönség zúgolódására a sugólyukból kimászott a társulatnak különben igen kedvelt komikus, kinek örökké mosolygó arca most halálsápadt volt. Arra kérte a közönséget, hogy várjon még néhány pillanatig, mert a színpadon egy kis technikai akadály van. A közönség csendben hallgatta a komikust, de ugyanek-

kor hallható lett a színpadon történő nagy sürgés forgás, sőt kiabálás is. És ekkor valaki a közönség közül elkiáltotta magát:

— Tűz van!

A közönség megrémült. Mindenki eszeveszetten a kijárók felé tolongott és a nagy zürzavarban néhányan el is ájultak. Mikor az igazgatónak tudomásul adták, hogy a közönség tudomást vett a tüzről és elhagyta a színházat is, kisietett, megnyugtatta a közönséget, hogy nincs veszedelem és kérte, hogy térjenek vissza. A publikum zöme vissza is tért, a mikor — háromnegyed órai késéssel — a harmadik felvonás is megkezdődött. Nem tudni hogyan, mi okból, az egyik kulissza tüzet fogott és csakhamar lángba borult. A tüzet hamarosan észrevették és eloltották mielőtt nagyobb baj történt volna. Mégis igen sok kárt okozott ez a kis incidens az igazgatónak, mert az ilyen eset után a közönség nagy része nem igen óhajt tűzveszélyes arénában élete kockáztatása árán szórakozni.

* **Mariházi-színházigazgató** A szegedi színház pályázói között van *Szomorj Emil* jeles fővárosi hírlapíró is, aki ötletes színi kritikus és tapasztalt színházi ember. *Mariházi* (Kövér) Miklóssal együtt pályázik *Szomorj*. Hosszabb memorandumot nyújt be a szegedi színházbizottsághoz s ebben kifejti jövő programját. Főcélja a szegedi színház önállósítása és állandósítása.

* **Berekedt színtársulat.** Az is ritkaság, hogy egyszerre egy egész színtársulat berekedjen, még pedig — kánikulában. *Pesti Ihász* Lajos társulata *Szentesről* Mezőhegyesre ment előadásokat tartani. Tizennégy napig játszott ott a társulat, azután Nagy-Kanizsára rándult, ahol azonban már előadásra nem került a dolog, mert — mint az igazgató a helyi lapokat értesítette, — „időközben az összes tagok elvesztették hangjukat, valamennyien berekedtek.” Így aztán az igazgató kénytelen volt a vakációt már most megkezdeni.

A milliomos büne.

(Ujabb feljelentés Ujhelyi ellen.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, július 23.

Ujhelyi Lipót, az aradi adóhivatali panamában tanukép szerepelt nádmezővásárhelyi milliomos ellen újabb bünpör folyik a szegedi kir. törvényszék előtt. Két rendbeli hamis tanúzásra való rábírási büntetének elkövetésével van ismét vádolva a milliomos. A feljelentés a szegedi kir. ügyészséghez érkezett, a mely nyomban el is rendelte a milliomos ezen újabb bünpörében a vizsgálatot.

Ezen újabb feljelentést egy ungmegyei iparos, *Ackermann* Nánán mészáros tette *Ujhelyi* Lipót ellen. Levelet írt az ügyészségnek, amelyben feljelentette a milliomost két rendbeli hamis tanúzásra való rábírási büntetének elkövetéseért.

Ackermann azt mondja feljelentésében, hogy a milliomos őt akarta megvesztegetni és két darab százast adott át neki azzal, hogy *Maczelkával* levő pürében tegyen hamis vallomást. A mészáros el is fogadta a milliomostól a két darab százast s mikor a pénz a zsebében volt, mást vallott a tárgyaláson és nem azt, a mit tőle *Ujhelyi* kívánt.

E feljelentés vétele után az ügyészség elrendelte *Ujhelyi* Lipót ellen a vizsgálatot. Szegedre idézték a milliomost s a vizsgálóbírósnál kihallgatták. A vizsgálat befejezése után a bűnügyi iratokat *Kubacsok* Pál vizsgálóbíró a törvényszék vádtanácsa elé terjesztette, a mely elrendelte *Ujhelyi* vád alá helyezését.

Ujhelyi Lipót kifogással élt. A vádtanács *Magay* Lajos elnöke alatt foglalkozott a bünpörrel s a milliomos ellen megszüntette az eljárást. *Márton* József dr. kir. ügyész közváltó

azonban *felebbezett* a vádtanács megszüntető határozata ellen, mire a bünpör ily módon a szegedi ítélőtáblához került.

A szegedi ítélőtábla rövidesen foglalkozni fog a milliomos bünpörével. A kir. ügyészség arra kéri az ítélőtáblát, hogy a törvényszék megszüntető határozatát semmisítse meg, helyezze újból vád alá *Ujhelyi* Lipótot s utasítsa a kir. törvényszéket, hogy a bünpörben tartassa meg a tárgyalást.

Ha a kir. ítélőtábla elfogadná az ügyész előterjesztését, a nádmezővásárhelyi milliomos, ki csak a tavasszal szabadult a Csillagbörtönből, két rendbeli hamis tanúzásra való rábírási büntetének elkövetése miatt kerül ismét a vádlottak padjára.

Jogász-körökben rendkívüli érdeklődéssel várják a kir. ítélőtábla határozatát.

Andrássy Gyula gróf és Dócy.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Budapest, július 23.

Egykoru nagynevű külügyminiszterünkről folyt a beszélgetés egyik miniszterünk előszobájában, ahol különféle rangú és rendű urak gyűlt össze. Itt halottuk a következő, valóban érdekes anekdotát, amely az előadó szerint még soha nyomtatásban meg nem jelent.

Köztudomású dolog, hogy *Dócy* Lajos, most külügyminiszteri osztályfőnök *Andrássy* Gyula magántitkára volt, akit nagyon kedvelt.

Egyizben külügyminiszter korában *Andrássy* krasznahorkai birtokára utazott és magával vitte *Dócy*t is. A vasuti állomástól a kastélyig sok lengyel zsidóval találkoztak, a kik mélyen meghajolva köszöntötték a kocsi-ban ülő urakat.

— Mégis szép dolog, — szólott *Andrássy* — hogy ezek az öreg zsidók, akik talán nem is tudják, vagy nem is értik, hogy miféle rangban vagyok, olyan tisztelettel viselkednek velem szembeh.

— Bocsánat, kegyelmes uram, de ezek nem excellenciát üdvözlik, hanem engem.

— Hogy hogy? — kérdezte a miniszter némi megütközéssel e szokatlan szerénységgel miatt.

— Bocsánatot kérek, de úgy van. Mert ezek a zsidók a felett egyáltalán nem csodálkoznak, hogy kegyelmes uram oly nagy ur. De engem ismertek kicsi koromban, amikor mint szegény zsidógyerek itt közöttük éltem és koplalva tanultam s most nem tudnak eléggé bámulni a felett, hogy ily nagy urral ülök egy kocsi-ban.

Erre komoly vita indult meg a felett, hogy ki csinált nagyobb karriert, *Andrássy*-e, vagy *Dócy*?

— Én, — mondotta *Andrássy* — 49-ben elvesztettem minden vagyonomat száműzetésben éltem Párisban és bizony-bizony sokszor az adósok börtöne fenyegetett, mert csak ritkán kaphattam pénzt hazulról.

Azért excellenciád mégis *Andrássy* Gyula gróf volt akkor is és nem rendkívüli dolog, hogy az ország első méltóságává emelkedett, de ki hihette el rólam, hogy én valamikor ily előkelő sorba jutok?

Andrássy nem engedett, *Dócy* sem.

Végre is abban egyeztek meg, hogy elmondják a dolgot otthon.

— Döntsenek a feleségem és a gyermekeim.

— Helyes?

A krasznahorkai kastélyban az ebédnél kerültek össze ismét és még a levest fel sem tálták, amikor *Andrássy* feltette a kérdést, ki csinált nagyobb karriert?

A család egyhangulag Dócy mellett döntött. Ez Andrásyt kissé elkedvetlenítette. Nem szólt semmit, de a pecsenyénél egyszerre így kiáltott fel:

— Mégis én győztem, mert én csináltam a nagyobb karriért!

— Ugyan? — kérdezték.

— Igen, mert engem már fel is akasztottak! Ezt pedig Dócy nem mondhatja el magáról.

Zajos kacagás támadt erre, mert egyszerre mindenkinek eszébe jutott, hogy Andrassy Gyulát a szabadságharc után *in effigie* csakugyan felakasztották.

A privigyei választás.

(Néppárti erőszakoskodás botrányokkal.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése.

Arad, július 23

Nyitramegye felső szögletén, a *privigyei* választókerületben *Juriss* Mihály elhalálása folytán még az általános választások előtt beállott egy rövid érvényű választás[szükségessége. Ma dőlt el a sokat emlegetett mandátum sorsa, mely elé országszerte feszült idegekkel néztek annál is inkább, mert a privigyei választási mozgalmakról közzétett hírek mindenütt óriási feltűnést keltettek.

Váratlan eredménnyel végződött a szavazás. A néppárt harcba vonult apostolai az éppen nem választékos fegyverekkel sikert arattak az egyszerű, fanatikus lakosság jobb érzelmein s így történt, hogy a *néppárt jelöltje, Ernszt Sándor pápai kamarás, győzedelmeskedett a szabadelvűpárt jelöltje felett.*

Felháborító dolgokat beszélnek azokról a néppárti erőszakoskodásokról, melyek a mai választást megelőzték. — *Rakovszky* Istvánnal, *Major* Ferenczel és *Zmeskál* Zoltánnal az élén egész sereg idegen pap és más néppárti agitátor lepte el a privigyei kerületet s ez a sereg teljes erővel és minden képzelhető eszközzel dolgozott, hogy a választók akarátának meghamisításával a veszendőbe jutott kerületet a maga számára megmentse és a néppárti jelöltet diadalra segítse. A néppárti képviselők és csatlósai valóságosan terrorizálták a közönséget, sőt még a hatóságok megfélemlítését is megkísérelték. Így értelmezi a néppárt a tiszta választást!

A szabadelvű párt jelöltje tudvalevőleg *Markhot* Aladár budapesti ügyvéd. A néppárt a vallás és a kereszt hatalmával izgatott jelöltje, *Ernszt* Sándor pápai kamarás érdekében. Az összecsendült papok a feszületre eskették meg a választókat, hogy a néppártra fognak szavazni. A választókkal elhitették, hogy a pápa is érdeklődik a választás iránt, azért küldte el egyik kamarását jelöltül a veszélyben levő vallás védelmére. A szabadelvű jelöltre, aki ősi nyitramegyei nemes család sarja, ráfogták, hogy zsidó. Hivatalos erőszakot is emlegetnek, holott a hivatalos világ egészen távol áll a korteskedéstől.

A néppárti botrányokban gazdag választás lefolyásáról a következő táviratot vettük:

Privigye, július 23.

A mai képviselőválasztás nagyon mozgalmasnak ígérkezik. A pártok reggel 7 órakor vonultak fel a választási helyre zászlókkal és zenével. A néppárton a kortesek között sok papot látni, a kik a terrorizmus minden módját gyakorolják.

A szabadelvű választókat utközben elfogossák. Tegnap este a vasutnál 32 tuzsinaival választó közül 14-et körülkerítettek, a kormánypárti rendezők kocsiját szétszedték, az árokba fordították és a kocsiban ülő választókat a néppárti választók közé vitték. Maga a néppárt jelöltje a választókat karonfogva a néppárti tanárára vitte. Egy ittas csoport vérszemet kapva a látottakon, *Andrassy Manóné grófnőt és Eszterházy Miklósné hercegnőt a bajmóci uton inzultálta.* A képviselők közül itt vannak *Szmalovszky* Valér, *Szabó* István és *Kabina* János. A katonaság a választóhelyiségeket kordonnal vette körül.

Privigye, július 23.

Gyürky Géza dr. választási elnök 9 órakor megnyitotta a szavazást. Az első küldöttség-nél a választási elnök maga vezeti a szavazást. Helyettese *Winkler* Gyula. Bizalmi férfiak a szabadelvű párti választók részéről *Lulyák* Antal ügyvéd és *Clair* Vilmos, a F. M. K. E. főtitkára, a néppárti választók részéről *Bonitz* Ferenc szerkesztő és *Borosy* Lipót mérnök. A második küldöttség-nél *Klobusicky* Károly elnököl. Helyettese *Pongrácz* Géza dr. Bizalmi férfiak a szabadelvű párti választók részéről *Bangha* Sándor dr. szerkesztő és *Hodrányi* Iván árvaszéki ülnök, a néppárti választók részéről *Zmeskál* Zoltán orsz. képviselő és *Dianiska* Sándor privigyei segédlelkész.

Az első küldöttség-nél Privigye, a másodiknál Mandlova kezdi a szavazást. Mind a két párton nagy a lelkesedés. Délelőtt 10 óráig *Markhot* Aladár 129, *Ernszt* 98 szavazatot. 11 óráig *Markhot* 202, *Ernszt* 197 szavazatot kapott.

Privigye, július 23.

A szavazást este fél 7 órakor berekesztették. A szavazatok összeolvasása után az elnök a következőkben hirdette ki az eredményt:

Beadatott összesen 1436 szavazatot.

Markhot kapott 662,

Ernszt „ 771

szavazatot, e szerint a kerület képviselőjévé *Ernszt* Sándor választatott meg.

A választás folyama alatt a rendet a pozsonyi cs. és kir. 72-ik gyalogezrednek egy teljes hadi létszámra emelt százada és husz csendőr tartotta fenn.

Rablógyilkosság Arad mellett.

(A mácsa-arad-szt.-mártoni országot halottja.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, július 23

Az aradi csendőrség bünkrónikáját egy újabb véres cselekmény tarkítja. Egy borzalmasan elcsontított holttestet találtak a mácsa-arad-szentmártoni országon, kirabolva és kifosztva mindenétől.

A borzalmas eset részletei még eddig nincsenek kiderítve, és még a halott kiléte sincs megállapítva. Valószínűleg egy olyan eset ez is, mely e vidéken gyakori: a vásáros nép összeveszett és verekedés közben agyonütötték azt, kinek legtöbb pénze volt köztük. A nyomozást a csendőrség megindította s ha a halott személyazonossága meg lesz állapítva, ki fognak derülni az eddig ismeretlen tettesek is.

Az esetről tudósítók a következőket jelentik:

Ma reggel három órakor két mácsai mezőrendőr, a mint szokott körutjukat végezték, észrevettek az Aradszentmárton felé vezető uton egy gazdátlan kocsit, melyből a ló ki volt fogva és a kerekéhez volt odakötözve.

A mezőőrök kíváncsiak voltak, hogy kié az elhagyott kocsi s azért odasiettek a kocsához.

Mikor odaértek, véres látvány tárult eléjük. A kocsiban egy szétzuzott koponyájú, véres ruhájú oláh paraszt feküdt, a kocsi tele volt vérrel. Mellette állott egy láda, mely fel volt törve és teljesen üres volt. A kocsi mögött egy másik ló legelt az árokban. A meggyilkolt ember hegyvidéki román földművesnek látszik. A fején több, valószínűleg fejsze élével okozott sérülés van.

A csöszök bejelentették az esetet a községházán, mire a helyszínére kiment a jegyző, a bíró és a körorvos. Az ott megejtett helyszíni szemle után megállapították, hogy előző nap este *Nagyhalmagy* vidékére való román parasztok érkeztek, kik minden vásárra el szoktak járni. Ejjel ott megszállottak és reggel tovább indultak. Nincs kizárva, hogy ezek verekedés közben, vagy talán pusztán rablási szándékból megölték a paduránt, mert sok pénz lehetett nála.

A csendőrség széleskörű intézkedéseket tett a gyilkosok kézrekerítésére. Azonnal jelentést tett az aradi kir. ügyészségnek, melynek részéről *Domokos* László kir. alügyész, a bíróság részéről *Nagy* József törvényszéki bíró szállott ki a boncolás megejtése végett. Magukkal vitték a fényképezőt is a hulla lefényképezése végett. A fényképeket köröztetni fogják a szomszédközségekben a kirabolt padurán személyazonosságának megállapítása végett.

Bécsi szemtelenkedés.

(És az erélyes Budapest.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, július 23.

Ismeretes az a szemtelenség, melylyel Bécs városa a magyar székesfővárost állandóan kezeli.

Alig van nap, hogy Bécs városnak egy-egy „Ofen-Pesth“ címzésű levelét vissza ne küldené a magyar székesfőváros s dacára a sok figyelmeztetésnek, föl-szólitásnak, az osztrák császárváros kötekedő kedvű tanácsa állandó guny és malicia tárgyának tekinti Budapestet.

Ezek az urak, kiknek fejük lágya korán sincs benőve, utóbb többször póruj jártak „Ofenpesth“ című leveleikkel, mert a magyar főváros tanácsa fölbontatlanul küldte vissza az ilyen címzésű leveleket.

Most ezek az urak, kik hosszabb idő óta törték a fejüket egy újabb sületlenségben, a következő nem éppen elmés megoldásra jutottak. A levél borítékán kiírták a Budapest címet, de benn a levél címzésén ismét ott diszelgett az Ofenpesth. A minap érkezett az első ilyen levél, melyben valami közegészségi ügyben kérnek fölvilágosítást.

Budapest főváros tanácsa a levél tartalmára nem adott választ, hanem azt elintézetlenül küldte vissza a következő erélyes hangú levél kíséretében:

Tekintetes Tanács!

Megkaptuk Bécs város tekintetes tanácsának átíratát, a melyet azonban, sajnos, *figyelman kívül kellett hagyni*, még pedig abból az okból, mert *az nemzeti és magyar érzelmeink ellen durva támadást tartalmaz és azt mélyen sérti.*

A tekintetes tanács irányában Budapest mindenkor a kellő tiszteletet tanúsította és *ugyanazt megköveteli* Budapest is Bécs város tanácsától, hogy t. i. tisztelettel adózzon s ne üzzön tréfát nemzeti önérzetünkkel.

Midőn a mellékelt átíratot elintézetlenül és figyelman kívül hagyva visszaszármaztat-

juk, kérjük a tekintetes tanácsot, hogy a jövőben ilyen eljárástól tartózkodjék, mert fővárosunk ezen gyöngéd figyelmeztetésen kívül birtokában van más keményebb és a megtorlásra alkalmasabb eszközöknek.

Azt hisszük, hogy az erélyes hangú levélnek meg lesz a kívánt hatása és a bécsi urak be fogják látni, hogy a magyar székesfővárossal nem packázhatnak.

A Solenghi-féle végrendelet.

(A nyomozás megindítása.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, július 23.

Lapunk egyik múlt heti számában említést tettünk arról a feljelentésről, melyet Fényes Kálmán dr. ügyvéd adott be Erdélyi Olga képviselőjében az aradi kir. ügyészséghez a Solenghi-féle végrendelet tárgyában. A feljelentésben az a panasz emeltetett, hogy özv. Solenghiné szóbeli végrendeletének alkalmával valami visszaélés történt, miáltal a végrendeletző nővére Lédervas Józsefné jutott jogtalanul a vagyon birtokába. A bűnügy állásáról, melynek részletei még nincsenek kiderítve, tudósítónk a következőket jelenti:

Ma érkezett az aradi rendőrség bünyügyi osztályához néhai Solenghi Krisztinának, a Nádor-szálloda volt tulajdonosának végrendelete ellen beadott feljelentés a kir. ügyészségtől. Meszlényi Antal dr. kir. ügyész a nyomozatot elrendelte s megkereste a rendőrséget, hogy az 1900. június 14-én Beles János kir. közjegyző által felvett végrendelet kiállításánál jelen volt tanukat hallgassa ki arra a körülményre, hogy eszméleténél volt-e Solenghiné akkor, midőn végrendeletet írt?

A tanuk vallomásától függ a bűnper sorsa. Mert ha az említettek azt bizonyítják, hogy Solenghiné ép észszel és szabad akarattal végrendeletet írt, akkor a Beles János közjegyző által felvett végrendelet érvényes és az ügyészség ezen esetben a további eljárást megszünteti. Erdélyi István és Erdélyi Olga, kik a feljelentést tették, ez esetben elesnek a remélt hagyománytól, mert a Beles közjegyző által felvett végrendelet alaki kellékek tekintetében teljesen kifogástalan.

Ebben a végrendeletben Solenghiné hatályon kívül helyezte előbb kelt végrendeleteit, s általános örökösévé nővérét, Lédervas Józsefné szül. Glücksel Máriát tette, az aradi árvaház részére 20 ezer forintot hagyott és utasította általános örökösét, hogy a szolgáló és cseléd személyzet részére belátása szerint valami jutalmat adjon.

HIREK.

József főherceg Kisjenőn.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, július 23.

A magyar honvédség főparancsnoka: József főherceg, a legnépszerűbb magyar főherceg ma délelőtt 11 órakor Kisjenőre megérkezett. A főherceg Gyuláról, ahol a honvédség felett tartott szemlét, jött Kisjenőre, hogy ott néhány napig kipihenje magát s üdülése közben megtekintse nagy kiterjedésű kisjenői birtokát.

Libits Adolf udvari tanácsos, a főherceg jószágkormányzója, már szombaton Kisjenőre utazott, hogy ott az előkészületeket megtegye a fenséges ur fogadtatásához.

A kisjenői vasuti állomásnál óriási közönség várta az érkező főherceget. A lovas-bandérium pedig, melyet Szkalák

Béla csintyei jegyző vezetett, a bökönyi pusztáig ment a főherceg elé.

A főherceg, aki Klobucsár altábornagy, hadsegéde és több segédtszáz kíséretében érkezett Kisjenőre, délben szokott módjához híven, egyszerű ebédet adott, amelyen Ormos Péter nyug. alispán is részt vett, délután pedig kihajtatott a somosi irtásra és a dohányosi pusztán lévő birtokára, ahol különösen az új ménesek kötötték le a figyelmét.

József főherceg még öt napig időzik Kisjenőn.

Szakadás a kereskedők táborában.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, július 23

A kereskedők országos képviselőjének a megteremtésére célzó mozgalomban, amely ismét a fővárosba összefutó centrális szervezettel kívánta azokat az intézményeket csoportosítani, amelyek a vidéket agyonnyomják, hallatja szavát a közvetlenül érdekelt vidék. Egymásután foglalnak állást e kérdésben a vidéki kereskedelmi testületek, amelyek élén a zászlót a debreceni kereskedelmi csarnok bontotta ki. Eddig 10—15 vidéki egyesület csatlakozott az ellenakcióhoz, amelyeknek felhívása folytán a debreceni egyesületek most körlevélben intéznek az összes vidéki kereskedő-egyesületekhez és szaktestületekhez, hogy azokat a csatlakozásra felhívják.

A körlevél nyílt hadüzenet a június 16-án Budapesten megtartott értekezlet akciójának, illetve az ezen értekezlet által kiküldött előkészítő bizottságnak. A körlevél nyíltan kimondja, hogy a debreceni és a hozzájuk csatlakozott és csatlakozó egyesületek nemcsak hogy bele nem mennek a budapesti értekezlet által kontempált szervezetbe, hanem külön országos szervezet létesítenek, melynek alapszabály-tervezetét a debreceni egyesületek készítik el és a tervezet megvitatása végett Debrecenbe értekezletet fognak egybehívni.

A terjedelmes körlevél mindenekelőtt felpanaszolja, hogy a debreceni egyesületek által az értekezlethez intézett átirat fel nem olvastatott, fontos észrevételeik figyelmen kívül hagyattak, főleg pedig, hogy az értekezlet éppen semmiféle tekintettel sem volt a vidéki kereskedelem legfontosabb érdekeire, sőt azt a „budapestiek” nem létezőknek mondták.

Ez a válaszuk egyelőre a vidéki kereskedőknek a Budapesten kezdett centralizáló mozgalom vezetőihez, s amint a jelek mutatják, a vidéki kereskedők egyáltalán nem hajlandók arra, hogy felfalassák magukat a budapesti merkantilis öblökben prédára leselkedő cápák által.

— A minoriták nagygyűlése. Az aradi minorita-egyházban ma folytatták a tegnapi megkezdett provinciális kongregációt. A mai nap ünnepi misével vette kezdetét, ennek befejeztével a kormánytanácsosok bevonultak a káptalanba, ahol a gyűlés Csák Cirjék dr. rendfőnök allokúciójával megkezdődött. Csák dr. mint a gyűlés vezetője, üdvözölte a megjelent kormánytanácsosokat, a kik a rend ügyeinek megvitatására gyűltek össze. Vázolta beszédében azt a kettős feladatot, a mely a szerzetes papságra a vallásosság terjesztésében és az ifjú magyar nemzedék nevelésében vár. Kiterjeszkedett a rendfőnök arra a hazafias misszióra is, melyet a minorita-rend tagjai a felvidéken és Magyarország déli részein az ifjúságnak hazafias szellemben való nevelése és tanítása által végez, sohasem szünnén meg a hazának ezáltal hű polgárokat nevelni. Békés szeretetre buzdi-

totta a rend tagjait, mert csak ennek birtokában lesznek képesek magasabb feladatuknak minden tekintetben megfelelni. Ezek után megkezdte a rendfőnök jelentésének előterjesztését, mely az egyes rendházakban szerzett tapasztalatokról szólt. A terjedelmes jelentésnek ez a része, a mely a délvidéki: Szeged, Lugos, Pancsova és Aradon székelő rendházakra vonatkozott, az egész délelőttöt betöltötte. Délután került a sor a többi három órségben fekvő rendházra. A gyűlés a késő esti órákig tartott, a mikor a rendfőnök a kormánytanácsosok általános megalapozására jelentését befejezte. Holnap délelőtt házi ügyeket tárgyalnak és határoznak az aradi katolikus templom felépítése ügyében. Holnap választja meg a gyűlés a tizenhat házfőnököt, az ideiglenes kormánytanácsosokat és az örököt.

— A torony alatt minden rendes. Ezt konstalálta ma a város skottrális széke, mely Urbán Iván főispán elnöklété alatt ma rendre vizsgálta a város összes hivatalait. A bizottság az összes hivatalnokot a legnagyobb rendben találta.

— Az aradi ipar és népbank igazgató választmánya ma tartotta Tagányi István intézeti elnök elnöklété alatt rendes negyedévi ülését. A Böhm Adolf vezérigazgató által előterjesztett félévi mérleg eredménye, valamint a bemutatott forgalmi kimutatás adatai az igazgatóválasztmány által tudomásul vétettek. Tagányi István elnök meleg hangon emlékezik meg az igazgatóválasztmány érdeműs tagja, néhai Kintzig Ferenc elhunytáról, kinek emléke elnök indítványára jegyzőkönyvbe iktattatott. A megüresedett igazgatóválasztmányi tagságra elnök javaslatára egyhangú lelkesedéssel Institoris Kálmán, Arad szab. kir. város főjegyzője választatott meg.

— A Ház egybehívása. Budapesti tudósítónk táviratozza: Egyik esti lap híre szerint ellenzéki körökben mozgalom indult meg, hogy a képviselőházat azonnal egybehívják, melyen a Neue Freie Presse leleplezéseit akarják szóvá tenni. A Ház összehívásához husz képviselő aláírásával kérvényt kell beadni; huszan már tényleg jelentkeztek is.

— A fiumei kormányzóság új szervezéséről ad értesítést a mai hivatalos lap a következő kinevezésekben: A király a fiumei kormányzósághoz dr. Haal Tibor miniszteri tanácsost, ezen minőségben való meghagyása mellett, kormányzó helyettesé, dr. gróf Wickenburg István osztálytanácsost, ezen minőségben való meghagyása mellett, előadóvá, ugyancsak Kankovszky Ferenc József osztálytanácsosi címmel és jelleggel felruházott miniszteri titkárt, Egan Lajos műszaki tanácsost és Donáth Imre tanfelügyelőt osztálytanácsosokká és előadókká nevezte ki.

— Esküvő. Pauer István, az aradi 3-ik számú Hadik-huszárezred főhadnagya ma tartotta esküvőjét Réthy Mici kisasszonnyal, Issekutz Károly dr. megyei főorvos nevelt leányával. A polgári házasságkötés délelőtt fél 12 órakor ment végbe Szondy Béla anyakönyvvezető előtt. Délután 6 órakor a fiatal házaspár nagyszámú násznép kíséretében a minoriták templomába ment s ott házasságukat egyházilag is megáldatták. Az esküvő után fényes terítékű nászlakoma volt a Millennium-vendéglő különtermében.

— Bessenyei Ferenc lemondása. Bessenyei Ferenc országgyűlési képviselő báró Podmanický Frigyeshez, a szabadalvüpart elnökéhez intézett levélben bejelentette a pártból való kilépését. Ezzel egyidejűleg lemondott a mandátumáról is. Ma este a szabadalvü partkörben sokat beszéltek Bessenyei lemondásáról, amelyet annak tulajdonítanak, hogy kerületében két más jelölt is lépett fel szabadalvüparti programmal és a párt elnöksége mindakét jelölést tudomásul vette, a mint másképp nem

is cselekedhetett, s e miatt Besseney úgy érezte, hogy a párt őt elejtette. A pártnak a klubban volt tagjai őszinte sajnálattal értesültek a szimpatikus képviselőnek erről a hirtelen elhatározásáról. A *kisbecskereki* kerületben így most már csak két jelölt maradt, akiknek ilyenformán alkalmuk lesz már az általános választás előtt megmérkőzniök. A jelöltek *Szülő Ernő*, a temesvári szabadelvűpárt elnöke és *Steiner Ferenc*, az ottani volt nemzeti párt elnöke.

Besseney Ferenc kis-becskereki választóihoz ma *nyílt levelet* intézett, melyben heves hangon támadja *Szell Kálmán* miniszterelnököt és a szabadelvűpártot.

— **Omlik a Gellért-hegy.** A székesfőváros hatósága nagy áldozatokkal rendelte el a Gellérthegy Dunafelől levő omladozó szikláinak az eltávolítását. A vállalkozó mintegy 50.000 koronát kapott ezekért a munkálatokért, de hogy milyen gondatlanul járt el ebben, mutatja, hogy ma kora reggel ismét lezuhant egy jókoraszikladarab a hegyről s éppen arról a részről, ahol a vállalkozónak a sziklák egyengetését kellett volna elvégeznie. A nagy robajjal lehullott kődarab, szerencsére, emberéletben nem tett kárt, noha közvetlenül a villamos vasúti kocsit elött zuhant le. Egy gáz lámpát azonban izzé porrá zuzott. A fővárosi tanács a legközelebbi ülésén foglalkozni fog azzal a kérdéssel, hogy mi lenne az az alapos mód, a melylyel a Gellérthegynék időszakonként lehulló szikláiban rejlő veszedelmet megakadályozhassák.

— **A hadsereg köréből.** A hadsereg rendelti lapja közli, hogy *Fürnkranz* Ferdinánd, csász. és kir. 8-ik huszárezredbeli százados a 8-ik huszárezredhez helyeztetett át, *Barthalos* Lajos cs. és kir. 33-ik gyalogezredbeli hadnagy pedig a várakozási állományból visszahelyeztetett a tényleges állományba.

— **A megbélyegezett képviselőjelöltek.** A románok tudvalevőleg a passzivitás elvét fogadták meg legutóbb tartott gyűlésükön. Elhatározták, hogy a választásoknál, semlegesek maradnak s még a szavazástól is tartózkodni fognak. Mindazonáltal vannak, kik ezt az elvet nem követik s a választásoknál mandátumhoz igyekeznek jutni, szóval az aktivitás hívei. A románok most elhatározták, hogy azokat, kik a következő képviselőválasztásnál föllépnek, a néphez intézett levelekben, valamint a hírlapokban meg fogják bélyegezni, mert helytelenítik azt, hogy ezek egyedül román eredetükre támaszkodva akarjanak mandátumhoz jutni. A románság tulnyomó része a passzivitás híve.

— **Egy király automobilon.** Gasteinből táviratozzák: A belga király ma automobilon Salzburgon át a Herrenchiemseehez ment, a honnan még ma visszatért.

— **Munkácsy Mihály halotti bizonyítványa.** *Munkácsy* irják lapunknak, hogy *Munkácsy* Mihály halotti anyakönyvi kivonatában ezt a kifejezést: „Született *Munkácsy* Ausztriában” Beregvármegye alispánjának előterjesztésére a belügyminiszter közvetítésével *poppesdorfi* anyakönyvvezető a születési helyet így igazította ki: „Munkácsy, Magyarországon.” Az így kiigazított anyakönyvi kivonatot hiteles magyar fordításban megküldték Beregvármegye alispánjának az állami anyakönyvbe leendő beiktatás céljából.

— **Megoperált herceg.** A párisi *Gaulois* jelentése szerint a chartresi herceg táviratot kapott Szagunból, a mely azt mondja, hogy *Henrik* orleansi herceget májdaganat miatt megoperálták. A műtét eredményéről az orvosok csak három nap múlva mondhatnak véleményt.

— **A hódmezővásárhelyi teleplezések.** *Garzó* Imre, a hódmezővásárhelyi szabadelvű párt elnöke, aki *Thorckay* főispán leveleit nyilvánosságra hozta, most a *Hódmező Vásárhely* című lapban a *Viktor* aláírásu levél fényképmásolatát közli, s hogy a levél eredete iránt kétség ne maradjon fenn, a főispán egy másik hiteles

levelének fényképmásolatát is közli. Vásárhelyen az az általános vélemény, hogy a kézírások megegyezők s így a „Viktor” aláírásu levelet a főispán írta. A *Garzó* Imre ellen folyamatba tett büntető ügyben újabb fordulat nem állott be. A járásbírósg teljesíti az előnyomozást s intézkedéseket tesz a bűnjelek beszerzésére és megőrzésére. Tárgyalás a közeli napokban nem várható, mert az ügy többrendbeli felfolyamodások folytán a törvényszék elé fog kerülni s érdemben csak e felfolyamodások elintézése után ítélkezhetik a vásárhelyi járásbírósg.

— **Uj vásáru-gyár.** Négyezer korona részvénytkével, megfelelő állami és törvényhatósági segély mellett, *Kolozsvárott* részvénytársaság alakul, mely átveszi a *nagynyedí* virágzó lakatosáru-gyárat és ennek megszüntetésével *Kolozsvárt* nagyszabású vásáru-gyárat létesít. A részvénytársaság alapítói a napokban tartották meg első gyűlésüket, megállapítván és kibocsátván a részvények jegyzésére vonatkozó fölhívást. Az új iparvállalatnak nagy jövőt jósolnak. Az alapítók között van egy *aradi* nagy vaskereskedő-cég tulajdonosa: *Andrényi* Károly is.

— **A bácskai szerelmi regény.** Ujvidékről táviratozzák: Ifj. *Szemző* Gyula, a ki *Ungár* Piroskát megszöktette, levélben megsértette a leány unokabátyját, *Ungár* Mátyás dr. budapesti ügyvédet, ki ma *Szemzőt* provokáltatta. *Nemes* Sándor dr. ujvidéki ügyvéddel, *Szemző* holnap fog párbajozni Zomborban.

— **Pozsonyban sikkasztottak.** Megirtuk annak idején azt a nagy sikkasztást, amelyet *Fröhlich* József főpénztári ellenőr követett el Pozsony városa kárára. Pozsonyból táviratozzák most, hogy a város közigazgatási bizottságának fegyelmi választmánya ma *Kartak* Pál pénzügyi igazgató elnöklésével *Fröhlich* József főpénztári ellenőrt 11,283 korona elsikkasztásáért hivatalvesztésre és az okozott kár megtérítésére ítélte. A választmány a tárgyalást a többi vádlottakkal szemben folytatja.

— **Az eladott feleség.** Egy bécsi ékszerészről van szó, a ki már évek óta, boldognak épen nem mondható házasetben élt a feleségével. A férj ugyanis örökösen „pillanatnyi” pénzzavarban volt s végre csődbe került. De ez még semmi. Hat keti börtönre is ítelték. Mikor aztán a büntetését leülte, a szó-szoros értelmében egyetlen krajcárja sem volt. Természetesen csak arra gondolt, hogy a felesége fog segíteni rajta, annál inkább, mert az asszony gazdag családból származott. Mikor pedig a vasutnál találkozott a feleségével, különös meglepetés várt reá. Egy idegen ur lépett hozzá, a ki elmondta neki, hogy ő gazdag földbirtokos és ő halálosan szerelmes a feleségébe. Kérte is szépen, hogy váljon el az asszonytól s cserébe 40.000 korona kárpótlást igért neki érte. A férj azonban visszautasította az ajánlatot s fölszólította a feleségét, hogy kövesse őt. Az asszony azonban nem volt hajlandó a férjéhez menni. A holdogtalan ékszerész a legnagyobb zavarban volt. Koszt és kvártély nélkül állott a világon. Ekkor a bőkezű gavallér ismét jelentkezett, megújítva ajánlatát. S minthogy a férj uram feleségét úgy is elvesztette, kárpótlásul elfogadta a 40.000 koronát. Ez az eladott feleség története.

— **Treszicset elítélték.** Zágrábból jelentí tudósítónk, hogy *Treszicset* a Hrvacka szerkesztőjét, ki tudvalevőleg a szép *Serkulj* Slavát halálba kergette, ma a bíróság házassági ígéret mellett elkövetett meggyalázás miatt két hónapi börtönre ítélte.

— **A hőség áldozatai.** *New-Yorkból* jelentik: A nyugati államokból érkező táviratok szerint ma megint nagy forróság és szárazság volt. A tengeri-teremtő államokban a viszonyok válságosak. Több városból sok megbetegedést jelent-

nek a hőség következtében. Chicagóban *nyolc*, Missouriban és Kansasban *tizenegy haláleset* és negyven megbetegedés fordult elő napszúrás következtében az utolsó 36 óra alatt. Más vidékekről is sok ilyen megbetegedést és halálesetet jelentenek. A hőmérő 109 Fahrenheit-fokot mutatott. Legnagyobb volt a hőség Decaturban (Illinois államban).

— **Román pénzhamisítás Magyarországon.** Marosvásárhelyről telegrafálják nekünk: Nagyszabású pénzhamisítási ügynek jöttek nyomára Erdélyben, amelynek száalai Romániába is átnyulnak. Tulajdonképen *román pénzek hamisításáról* van szó, melyben azonban magyar emberek a főcinkosok. A pénzhamisítást a romániai Plojesztiben fedezték fel és a román rendőrség megkeresésére a nyomozást az illető magyarországi lakosok ellen is megindították. A marosvásárhelyi csendőrség ennek folytán tartóztatta *Muntyán* János, *Zsurka* János, *Tarcsa* Tamás, *Stiupu* Miklós környékbeli lakosokat, kik azonban a marosvásárhelyi törvényszék által vezetett vizsgálat során valamenynyien tagadtak. Ebben *Licheri* Miklós, *Muntyán* Lázár, *Iliescu* Mira plojesztiek, akik szintén vizsgálati fogságban vannak, a pénzhamisítást beismerik. A marosvásárhelyi törvényszéknél egy *Ressel* Miksa nevű szintén vizsgálati fogságban levő egyén beismerése alapján nemsokára a tárgyalást is megtartják. *Ressel* beismerte, hogy társai 40 darab 100 leis és 32 darab 200 leis bankjegyet, ezenkívül számos kisebb értékű román bankjegyet készítettek. Most szembesíteni fogják a vádlottakat és e végből a magyar bíróság megkereste a román kormányt, hogy az ott levő vizsgálati foglyokat Marosvásárhelyre szállíttassa.

— **Dreyfus gyárigazgató.** A lyoni *Nouveliste* című ujság azt írja, hogy *Dreyfus* Alfréd kapitány, az Ördögsgiget egykori lakója, gyárigazgató lesz. A Jura-hegységben, St. Ursanné községben szindikátus alakult, mely ágyugyárat akar alapítani és az igazgatói tisztre *Dreyfust* kérték fel, aki az állást el is fogadta. A *Daily Express* című angol ujság leközlte ezt a hírt azzal a megjegyzéssel, hogy a lyoni levelezője meggyőződést szerzett róla, hogy a hír igaz.

— **A csendőr büne.** Egy egész sereg csendőr-rab fogsága telik le mostanában a szegedi csillagbörtönben. Azért nevezik ezeket csendőrraboknak, mert mielőtt megkezdtek börtönbüntetésüket, a szabadéletben csendőrök voltak. Most úgy kerül a nevük egyenként nyilvánosságra, amint letelik rajtuk a súlyos rabság. Ma is szabadult egy ilyen csendőrrab, aki tizenegy hónapi súlyos börtönt töltött ki, *Gyöngyösi* Gyula a ki szabadult neve. A 83-ik gyalogezrednél katonáskodott, később a második kerületi csendőrparancsnoksághoz került. Mint ilyen, ezeltű két évvel aféle kard affért inscenált *Párdány* községben, ahol úgy összekaszabolta *Voltraner* József szerb-dárdányi lakost, hogy az sérüléseibe belehalt. A haditörvényszék emberölésért ítélte el *Gyöngyösi* Gyulát, aki most kiszabadult.

— **A kecskeméti amazon.** Régi dolog, hogy ha asszony sérti meg a férfit, épp oly elemi csapás, — mint ha gerenda hullott volna rá. Vis major, egyéb semmi. *H. B.* kecskeméti polgár azonban másképp gondolkodott és mivel *M. J.* postameszer felesége megsértette, a következő épületes nyilatkozatot adta ki egy kecskeméti ujságban:

M. J. h-i postameszer felesége megsértett, miért is férjétől elégtételt kertem, aki azonban kijelentette, hogy neje szavaiért elégtételt nem ad, azért felelősséget nem vállal. Ezért őt, mint szoknya mögé buvó hóst, gyávanak nyilvánítom. Ki kell azonban ez alkalommal emelnem *M. J.*-né amazoni bátorságát, aki *lovagias elégtételadásra* is hajlandó lett volna. En, mint a nőemancipáció lelkes barátja, a nők egyenjoguságát elismerve, hajlandó lettem volna tőle az elégtételt elfogadni, de gondolataimba merülve, a következő elmélkedésre jutottam: Nyelvelésre csak azon esetben mehetnek, ha ő nagysága másfényelv fort adna, mindjárt eszembe jutott azonban, hogy az öncsonkias büntetendő cselekmény, tehát a küz-

delemlől le kellett mondanom. Maradt volna a kard, de hogy szabad mozgásban ó nagysága ez alkalommal akadályozva ne legyen, azt hiszem, férfiruhát öltött volna, amely esetben tisztos arcával egy borotvált görög kanonoknak néztem volna és így vallási küzdelmeim leküzdeni nem birva, kardot sem tudtam volna reá emelni. Végre gondolatomban fölmerült a főzőkanál-duellum esélye, ekkor azonban eszembe jutott hogy, ezzel egyikünk sem tud banni. Így tehát le kellett azan reményről mondanom, hogy e hős amazonnal párosviaskodjam. Ezzel együtt pedig arról a hírnévről is, hogy én legyek az első férfi széles e földtéken, kivel egy hölgy összeméri fegyverét.
H. B.

— **Krügerné temetése.** A Reuter-ügynökség jelenti, hogy *Krüger* elnök feleségét 21-én délután temették el Pretóriában.

— **Leégett termés.** *Kera* Marián csermői lakosnak a báró Solymossy-féle bérleten két buzaasztaga ma reggel leégett. A kár körülbelül 7000 korona. Az asztagok nem voltak biztosítva. A tűz a pipázó munkások gondatlansága folytán támadt.

— **Amerikai párbaj.** Cegléden *Szunyogh* Sándorné 22 éves Antal fia, negyedéves joghallgató agyonlőtte magát. A fiatal ember pár héttel ezelőtt sikeresen levizsgázott és hazament családjá körébe néhány heti vakációra. De azóta mintha kecserezték volna; a vigkedélyü fiuból komor, mogorva férfi lett. Anyja, testvére pedig, ha kérdezték az okát, kitérőleg felelt, nagybátyja pedig arra kérte, hogyha adósságai vannak, mondja meg nyíltan, ő kifizeti helyette. De pénzre se volt szüksége. Tegnap délután még sógornője barackkal kínálta, melyből meg is evett 2—3 darabot s este már a családtagok a szin alatt a fiatalembert holtan, kezében egy kis revolverrel s jobb halántékán vérző sebbel találták meg. A fiatalember valószínűleg amerikai párbaj áldozata lett.

— **Baleset a gőzmalomban.** Kötelesség mulasztásból nagy szerencsétlenség érte ma *Tót Péter* csermői napszámot, ki a *Holländer*-féle gőzmalomban volt alkalmazva. Ma reggel elmulasztotta a gépek olajozását s csak akkor fogott hozzá, mikor már azok működésben voltak. Egy henger jobb kezének három ujját összezúzta. A szerencsétlent beszállították a borosjenői kórházba s ott jobb kezét le kellett vágni.

— **Kettős rablógyilkosság.** *Fiumei* tudósítónk táviratozza: Fuzsine községben, a hol sok fiumei család nyaral, az éjjel meggyilkolták és kirabolták *Gosztics* Dusan korcsmáros és feleségét. A férfi 73, az asszony 65 éves volt. Nagyon jómóduak voltak. Korcsmájuk a vasuti állomással szemközt van. A gyilkosságot hajnalban a levélhordó fedezte föl. Mikor a csendőrök megjelentek, a padlásról előbújt *Goszticsék* cselédje és elmondta, hogy éjjel után két bekormozott arcú ember tört be a korcsmába és ezek követték el a gyilkosságot.

— **A halálra sebzett ispán.** Felsőalapi tudósítónk jelenti, hogy *Fábián* Ferenc ispánt a napokban egy *Kapás* József nevű cséplőgépmunkár megtámadta és súlyos sebet ejtett rajta. *Fábián* Ferenc ispánra már régóta haragudott *Kapás* és el is határozta, hogy bosszút áll az ispánon. Megtudta, hogy *Fábián* éjjelenként a cséplőgép fészereiben alszik. Tegnap éjjel tizenegy óra tájban odament hát és fejszével fejbe ütötte az alvó ispánt. Reggel véreben feküdvé eszméletlen állapotban találták meg *Fábiánt*, a kinek a fején 12 centiméter hosszú, 2 centiméter mély seb tátongott. Azonnal orvost hívtattak, a ki megvizsgálta a sebet és azt életveszélyesnek találta. *Kapás*, a tettes, maga jelentkezett a sárbogárdi járásbírósnál.

— **Hangverseny a parkban.** Holnap szerdán este 1/2,9 órától 1/2,12 óráig a Baross-kioszkban katonazene hangverseny lesz.

— **Aki még nem vásárolt** egy olyan helyen, ahol mindennemű cikkeket talál és a legszebb újdonságokat bámulatos olcsón beszerezheti, az keresse fel Arad egyik legismertebb cégét, Porter Vilmos áruházát, ahol különösen most az előrehaladt időny-

ben rendkívül olcsón kiszolgálják. Főüzlet: Központiszálloda, fióküzlet: Vaskapu-épület, Szabadságtér.

— **Kossák József** csász. és kir. udvari fényképész Templom-utca 2. szám. Felvételeket eszközöl mind n időben saját műtermében és házon kívül.

— **T. Üzletfeleink** szives tudomására hozzuk, hogy *Révész* Nándor könyv- és papirkereskedő urat (Szabadság tér 20. szám. Telefon 265 sz.) képviselősséggel ruháztuk fel, ki elfogad minden a nyomdánkat, valamint az Aradi Közlöny kiadóhivatalát érdeklő megbízásokat.

Muszka invázió a börtönben.

(Hat orosz gyilkos együtt.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától —

Arad, július 23.

Az ország határáról egy rabláncra vert csapat érkezett ma a szegedi kir. kerületi börtönbe. Hat orosz gyilkost hoztak feltűzött csendőrszuronyok között. A ritka érdekességű foglyok nagy feltűnést keltettek a börtönben, ahol muszka rab előtt még nem nyitottak cellát, mióta a Csillag-ház fennáll.

Nem lehet tudni, hogy ez a muszka csapat mikor hagyta ott a Volga mentét, hogy magyar földön telepedjen le, de annyi tény, hogy nálunk nem sokáig ronthaták a levegőt, mert az első garázdálkodásuk után nyomban hurokra kerültek és ma már a Csillagbörtön emeletes falai mögött gondolhatnak vissza a vutki hazájára.

A börtönre ítélt muszka-csapat fölött a mármarosszigeti esküdtbiróság ítélezett, hosszú rabságra ítélve őket, mert embert öltek.

A muszka-rabok a következők:

Szemák Vaszily harmadfélvi börtönt foglani, mert M.-Szigeten április havában, *Vuszovits* Dávid erdejében megölte *Kalenics* Márkot egy fahasábal. Az esküdtszék halált okozó súlyos testisértésben mondta ki bűnösnek.

Mikora Csornej szintén harmadfélvet ül, mert segédkezett *Szemáknak* *Kalenics* elpusztításánál. Ezt az emberölést verekedés előzte meg.

A harmadik orvgyilkos *Pauljuk* Juon: két évi börtönt kapott, mert egy kódarabbal úgy vágta fejbe *Magorka* Petrót, hogy az sérülésébe belehalt. Itt enyhítő körülménynek *Pauljuk* részegségét vették.

Bánk Iván a negyedik muszka-gyilkos a testvérét ölte meg, *Bánk* Vaszilyt, akit *Bedő* községben egy fahasággal ütött agyon. Az esküdtbiróság másfélvi börtönre ítélte, mert bebizonyult, hogy *Iván* Vaszilyt a sötétben, mint támadóját gyilkolta meg.

Az ötödik gyilkos *Dorcsinesz* Vaszily két évi börtönbüntetést kapott, mert *Kusnyicán* községben megölte *Lemaninec* Vaszilyt összeszó-lalkozás után.

Hatodik a sorban *Kraszin* Iván, ez a muszka nemcsak hogy ölt, de több okirathamisítást is követett el, amiért három évi börtönre ítélték.

NAPIREND.

Július 24. Szerda. Róm. kath. naptár: Krisztina. — Protestáns naptár: Krisztina. — Görög-keleti naptár (Július 11.): Euiémia. — A nap kél 4 óra 13 perckor, nyugszik 7 óra 27 perckor. — A hold kél 1 óra 26 perckor, nyugszik 11 óra 9 perckor.

Időjárás. Légnymás reggel 7 órakor 759.4 milliméter, délután 2 órakor 757.1 milliméter. — Hőmérsék reggel 7 órakor C° + 21.5, délután 2 órakor C° + 28.3. — Szél iránya és ereje reggel 7 órakor DK. 5, délután 2 órakor D. 4. — Felhőzet reggel 7 órakor többnyire derült, délután 2 órakor többnyire derült. — Csapadék az utóbbi 24 órában 0 milliméter.

Időjárás. A központi meteorológiai intézetnek Aradra küldött táviratai szerint a mai napra a következő időjárás várható: Változó felhőzet, helyenként csapadék, zivatarok, hősüllyedés.

Szabadságsarol emléktárgyak országos muzeuma (színház-épület 1-ső emelet.) Nyitva van mindennap délelőtt 8 órától délután 6 óráig. Belépti-díj: Hétköznapokon 40 fillér, vasárnap 20 fillér.

Kölosey-könyvtár. Nyitva van vasár- és ünnepnapokat kivéve, mindennap 11 1/2—12 1/2 óráig. Helyiség: Ereklje-muzeum helyisége melletti ülésterem.

Július 24. A marosmenti halásztársulat közgyűlése.

Július 25. Az új-szent-annai ifjúság Anna-bálya (Wéger-kerthelyiség.)

Július 28. A jótékonycélu búr-asztaltársaság nyári mulatsága (Csálai erdő.)

Augusztus 3. Az aradi magyar államvasuti altiszti kör hangversenyyel egybekötött táncvigalma (Városliget.)

Augusztus 4. Az aradi szabómunkások szakegyletének nyári ünnepélye (Csálai erdő.)

Augusztus 8. Jegyzőválasztás Borossebesen.

Augusztus 17. Az aradi orvosok bálya Menyházán.

Augusztus 18—19. Az aradi szabóiparosok országos kongresszusa.

KOZGAZDASAG ES KOZLEKEDÉS.

Uj-aradi heti gabnavásár.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától —

Uj-Arad, július 23.

Mikor a behordást befejezte a gazda és nyugodtan csépel, nem örül, ha az eső zivatar cséplésében meggátolja, de ha tengerit is termel s szőlője is van, akkor másképp vélekedik. Eső után vágyódunk már rég. A szárazság, a por már alig tűrhető. Ha ezen a héten nem esik és a forróság így tart, alig számíthatunk kukoricatérésre, mert ez elszárad és a késői eső nem lesz képes új életet adni a kiszáradt tengerinek.

A cséplés miatt alig volt valami forgalom. Elkelt 500 métermázsa buza és 300 métermázsa tengeri.

Mai árak: Az árak 50 kilogramm súlyegységet véve alapszámításnak, korona értékben:

Ó buza 7.10—7.20.

Uj-buza 7—7.10.

Tengeri 4.80—4.90.

Uj rozs névleges jegyzés 5.50—5.70.

Uj árpa névleges jegyzés 5.10—5.20.

Ó zab névleges jegyzés 5.60—5.70.

Az irányzat szilárd.

Budapesti árú- és értéktőzsde.

— Az Aradi Közlöny távirati tudósítása. —

Budapest, július 23.

Déltőzsde. A buzakinálát elegendő, vételkédvő. Kellemesebb irányzat mellett 23,000 métermázsa került forgalomba, 5 fillérrrel magasabb áron. Egyéb gabonának kellemesebbek. Időjárás tikkasztó.

Zárul 12 órakor:

Buza októberre	8.03—8.04
Rosz októberre	6.73—6.74
Zab októberre	6.34—6.35
Tengeri júliusra	—
Tengeri augusztusra	5.36—5.37
Tengeri 1902. májusra	5.12—5.13
Repce augusztusra	13.05—13.15

Zárul 5 órakor:

Buza októberre	7.94—7.95
Rosz októberre	6.68—6.69
Zab októberre	6.30—6.32
Tengeri júliusra	5.34—5.35
Tengeri augusztusra	—
Tengeri 1902. májusra	5.07—5.08
Repce augusztusra	13.05—13.15

Zárul 5 órakor:

Oszták hitelrészvény	633.25
Magyar hitelrészvény	637.—
Leszámlolóbank részvény	430.—
Rima-Murányi vasmű részvény	446.—
Oszták-magyar államvasuti részvény	639.—
Közuti vasut	573.—
Városi villamos vasut részvény	282.—

S z e s z ü z l e t .

— Július 23. —

Mai jegyzéseink: Készárú nagyban nyers szesz 115 korona, kicsinyben 117 korona; finomított szesz nagyban 118 korona, kicsinyben 120 korona hordó nélkül, per 100 liter o/o, beleértve 0 korona fogyasztási adót. Száritott moslák: 12.80—13.— korona mmázsánként.

— **Bécsi sertősvásár.** (Telefon-jelentés.) Fejhajtott 10635 darac, ebből 2388 nehéz bakonyi, 3456 könnyű bakonyi és 4791 malac. Árak: nehéz bakonyiért fizettek 76—78 kor., kivételesen 79 koronát, könnyű bakonyiért 68—74 koronát, malacért 62—82 koronát száz kilógrammonként.

— **Fizetéseptelenségek.** A bécsi Creditoren Verein a következő fizetéseptelenségeket jelenti: Schorr Fanni, Stryj. — Grünbaum Lpót, Gyoma. — Frantal Tivadar, Triesoh — Reiserbauer Rudolf, Linz. — Blumenfeld Dávid, Bécs.

CSARNOK.

A szegény úr.

Irta: **Abonyi Árpád.**

(Folytatás.)

A tüzér nem firtatta tovább a dolgot. Nem először akadt utjába egy-egy ily oláh cseléd, akinek fogalma sem volt róla, hogy hívják név szerint a gazdáját, akinek kenyerét eszi. Bővebb felvilágosítást ettől a tehénpasztortól sem remélhetett. Ott is hagyta a faképnél, s tovább lovagolt a mindinkább keskenyedő völgyben, amelynek végén, közvetlenül az erdő allatt, mintegy félóra lovaglás után csakugyan megpillantotta a havasi tanyát és a bárói kastélyt.

Midőn jobban szemügyre vette a törpe, szalmás tanyai kunyhókat, meg a „kastély“-nak nevezett régi, kuriaszerű épületet — erősen megcsóválta a fejét. Szegényes birtok volt nagyon ez a „kastély“. Nehézkes, tágas köépitmény, — színehagyott zöld salukátéiról, lemállott, itt-ott finom penészszel érezett falairól s mohos zindelyfedeléről azonban messzire leritt a szegénység. Az udvar csupa szalmahulladék és egyéb szemét. A kocsiszinben régi-módi hintó szomorkodott. Rudján tyukok üdögéltek, benn az ülésen két maszatos oláh leányka játszogatótt. Az egyik gyermek volt valami ingecske-féle, a másikon nem volt semmi. A kócos apróság meztelenül bámészkodott az udvarra lovagló tüzérré, azután olyan sikításban tört ki, hogy szinte hasította a levegőt. Az éles sikításra egy öregebb asszonyi alak bujt ki a „kastély“-ból.

A káplár rászólt.

— Itthon az uraság, jó asszony?

— Jézus Mária — hebegte tátott szájjal az asszony, s szinte belesápadt fonnyadt arca a lelkendező csodálkozásba, amelyhez jókora foku ijedség is járult. Aztán se szó, se beszéd, . . . sarkon fordult és besietett a kastélyba, anélkül, hogy a tüzér illedelmes kérdésére csak egy árva igével is válaszolt volna. Ezalatt a két apróság is lemászott a hintó-ülésről s pityeregve menekült a kocsiszin mögé.

— Hát ez micsoda fránya egy szerelék? — dörmögte a tüzér, miközben ismét körüljártatta tekintetét a végtelen elhagyatottságról tanuskodó portán. — Látszik, hogy az Isten háta megett vagy, de olyan is minden . . .

Itt hagyta volna, de éhes volt. A hosszú lovaglás kifárasztotta, ennivalója meg nem volt semmi. No, itt ugyan aligha fogják vacsorára marasztalni. Ennek a rongyos kastélynak a gazdájából úgy látszik még a vendéglátás egyszerű magyar virtusát is kipusztította a nyomorúság. Bár lehet, hogy tán idegen szerzet a báró ur . . . vagy mi. Egy darab kenyeret és egy falat szalonnát azonban adhatna, — meg egy porció szénát a lovának, ha nem ingyen, hát pénzért. Megfizet becsülettel.

Leszállt a nyeregből, s kantáron vezetve lovát, megindult a kastély felé.

Odaérve, harsányan elkiáltotta magát:

— Nincs itthon senki?

A kastélyból most egy férficseléd lépett ki s lehaladva a veranda lépcsőin, tisztességtudón üdvözölte a tüzért.

— A méltóságos báró megparancsolta, hogy vegyem át lovadat, téged pedig küldjelek be. Eredj be, domnule, azután nyiss balra, — a méltóságos báró várakozik reád.

— Valami harapni valót szeretnék.

— Kapsz azt is, csak eredj.

A káplár átadta lovát a cselédnek, s be ment a kastélyba. A verandáról széles, szárnyas ajtó nyílt az első szobába, amelyben alig volt valami butorféle. Egy magas, üveges szekrény, néhány kopott bőrszék, egy hosszú keveret, — s valami különös, ódon, nehéz szag a levegőben, mintha sohase szellőztették volna, holott a kopott salukátéren keresztül éjjelnappal kedvére befűtülhetett a szél. Be is hordott egy csomó szalmahulladékot és száraz falevelet. A nehéz szagot azonban nem tudta kivinni.

A tüzér leverte csizmájáról a port, megigazította a homlokán a sipkát, s kihuzta magát, miközben bekopogtatott a baloldali ajtón. Belülről rövid, katonás hang csapta meg a fülét.

— Herein!

Ez a „herein“ egy kicsit meghökkentette. A hang veszedelmesen hasonított kapitánya recsegő hangjához. Ha nem volna benne bizonyos, hogy az üteg s a nyomában lépkedő két zászlóalj baka most még csak valahol a „Padura mare“ tölgyei alatt járhat, — esküdni merne rá, hogy a kapitány recsegő „herein“-ja csap ki az ajtón.

Belépett.

A terem még tágasabb volt, mint az első. Butor kevés volt benne — régi, faragott bőrszékek, bőrkerevet itt is, mint az elsőben — a padlón azonban szőnyeg volt, az ablakon függöny. A falon egy kedves, szőke asszony olajképe függött, — vele szemben gazdag fegyvergyűjtemény díszítette a másik falat, közte — legalul — két keresztbe fektetett lovassági kard is. A markolatról elványolt arany portepée csüngött alá.

A tüzér szeme azonnal megakadt a portepée-s kardokon. Az ördögbe! . . . ennek a szegény portának a gazdája valaha katonatiszt lehetett . . . tán éppen tüzér. S előbb jól szemügyre vette a kályha közelében álló, mintegy ötven-ötvenöt évesnek látszó férfiut, akinek vállát vadászke fődte, s torzonboz szakálla rendületlenül csapzott mellére. Lába magasszárú német lovag-csizmába volt bujtatva, amely azonban hetek óta nem látott kefért. Mindent egybevetve: olyan bizony az ur is, mint a porta.

Azután szalutált és jelentkezett.

— Káplár Nagy, a 12-ik divízió, Batterie ánc-tól.

— Egyedül van?

— Igenis, egyedül.

— Üljön le! — parancsolta a báró s egy ideig szemellátható izgatottsággal járkált a teremben. Szakállas arca visszatükrözte a lelkében forrongó indulatot. Szemei nyugtalanul révedeztek a fiatal katona alakján. Ugy látzott, mintha váratlanul életrekelő emlékekkel vívódott volna . . .

(Vége következik.)

Vasuti közlekedés.

(Érvényes 1901. évi május hó 1-től.)

ARADROL	ARADRA
Budapest felé indul:	Budapest felől érkezik:
Nagyváradra reggel 5.10	Személyvonat reggel 6.05
Gyorsvonat reggel 8.18	Személysz. tv. reggel 9.10
Személyvonat d. e. 11.20	Gyorsvonat délelőtti 11.51
Személysz. tv. d. u. 3.56	Személyvonat d. u. 3.55
Gyorsvonat délután 4.21	Gyorsvonat este 7.11
Személyvonat este 9.35	Szm. Szolnokról este 8.50
Erdély felé:	Erdély felől:
Személyvonat reggel 6.35	Soborszóló reggel 6.59
Gyorsvonat délután 12.11	Személyvonat d. e. 10.50
Soborszóló délután 2.04	Radnáról délután 2.36
Személyvonat d. u. 4.30	Gyorsvonat délután 4.06
Radnáról este 6.35	Személyvonat este 8.57
Gyorsvonat este 7.18	Gyorsvonat délelőtti 8.08
Temesvár felé:	Temesvár felől:
Személyvonat reggel 6.20	Vegyesvonat d. e. 10.43
Személyvonat d. e. 11.56	Személyvonat d. u. 3.44
Vegyesvonat délután 4.50	Személyvonat éjjel 10.55
Szeged felé:	Szeged felől:
Vegyesvonat reggel 7.12	Személyvonat reggel 8.38
Személyvonat d. u. 4.09	Vegyesvonat este 7.06
Brád felé:	Brád felől:
Személyvonat reggel 6.25	Borossebesről szv. r. 8.09
Vegyesvonat d. u. 12.06	Vegyesvonat d. e. 11.—
Borossebesig szv. du. 5.20	Személyvonat este 6.56

IDEGENEK ARADON.

— Julius 23. —

Vass Szálloda. Borsos Lajos jegyző Gurahonc. — Mauro József plébános Borosjenő. — Deutsch Armin gyárvezető Borosjenő. — Baron Mór utazó Budapest. — Landauer Zsigmond utazó Bécs. — Goldstein Henrik utazó Bécs. — Kanitz M. A. utazó Budapest. — Kolovrat Lajos utazó Bécs. — Berger Jakab utazó Budapest. — Oberwald M. utazó Bécs. — Feier Mór utazó Bécs. — Vály Béla mérnök Budapest. — Englmann Samu utazó Bécs. — Weber Gedeon utazó Bécs. — John Károly főgymnók Bécs. — Reiner Mano utazó Budapest.

A felelős szerkesztő távollétében a szerkesztésért felelős:

VASS GÉZA

Színház Uj-Aradon, a Martini-féle söresarnokban.

Bérlet.

11. szám.

Szerdán, 1901. évi július hó 24-én

A tartalékos férj.

Eredeti bohózat 3 felvonásban. Irta: Guthi S. és Rákosi V.

SZEMÉLYEK:

Bukovics . . . Róna Valér.	Brecsán . . . Várady J.
Teréz, neje . . . Rózsáné K.	Dorotya, neje Ferenciné.
Timár Zoltán Feleki L.	Hólyag Tóni . . . Ifj. Gáspár J.
Eva, neje . . . Gáspár M.	Ponti ur . . . Molnár Jenő.
Csillám Olivér Erdélyi R.	Oszkár . . . Székely L.

Közölte 3 órakor.

NYILTTÉR.*

Ma szerdán, f. évi július hó 24-én

és a következő napokon a

KÁNYA GÉZA

sör-csarnokának kerti helyiségében

egy külföldi körutjáról hazaérkezett elite

MAGYAR NŐI ZENEKAR

NAGY

kettős-hangversenyt

rendez,

Fazekas Alajos karnagy vezetése alatt.

MŰSOR:

Hegedű szólók Mendelsohn, Beethoven Sarasate, Berriotti és Hubaitól, előadja Jankovics Mariska k. a. hegedű művésznő, a budapesti nemzeti zenede v. növendéke, zongorán kíséri Szabó Irén arnő.

Zongoraszólo Lisztől, Mendelsohntól, Beethovenától, előadva Szabó Irén urhölgy. zongoraművésznő, a magy. kir. zeneakadémia v. növendéke által.

Indulók, nyitányok, egyvelegek, keringők, előadva a zenekar által.

Miután nem kiméltem semmiféle anyagi áldozatot, hvgy a n. é. közönséget kielégítsem, kérem szives pártfogásukat

kiváló tisztelettel:

Fazekas Alajos,
karmester, zeneakadémiai tanár.

Napfürdő

gyöngye szervezetű, érzékeny, megkülönböztetésre hajlamos egyének edzésére, vérszegénység, csuzos bántalmak ellen.

A napfürdő alkalmazása után az egyén állapota szerint langyos vagy hideg félfürdő, leöntések, lepedő ledörzsölések, 1 jegy ára 80 krajcár, 15 jegy 10 forint.

A napfürdők legcélszerűbben délelőtt 10 órától délután 5 óráig használhatók.

Dr. Hecht

orvosi-intézete Zrinyi-utca 3. sz.

Üzlet-átvétel!

Van szerencsém a n. é. közönséggel tudatni, hogy
Forray-utca 8. sz. alatt eddig

Komlós Ferencz-féle

**uri-, női-divat-, czipő-áru-, művirág- és sirkoszoru
gyári raktárt,**

mely ezideig mint Schneider D. budapesti cég bizo-
mánya lett vezetve, **saját számlámra átvettem.**

Az üzletet teljesen **új árukkal** szereltem fel és
igyekezni fogok **szolid árak, kitűnő minőség,**
valamint **pontos kiszolgálás** által a n. é. közön-
ség b. bizalmát teljes mértékben kiérdemelni.

Nagybecsü pártfogását kérve, vagyok

kiváló tisztelettel

B R A U N S.

Arad, Forray-utca 8. sz.,

uri-, női-divat- és czipő-áruk-, művirágok-, müvelek- és sirkoszoru gyári
raktára. 951

62—1901. k. p. v. szám.

Hirdetmény.

Az aradvárosi választó kerület-
ben az országgyűlési képviselővá-
lasztóknak folyó évben érvényesül
bírádó ideiglenes névjegyzéke el-
len beadott felszólalásokra hozott
határozatok az 1899. évi XV. t.-cz
148-ik szakasza szerint f. évi ju-
lius hó 20-tól 30-ig a városház

emeleti tanácstermében közszem-
lére kitétetnek. Szabadságában áll
azt bárkinek megtekinteni és a ho-
zott határozatok ellen a nagymél-
tóságu m. kir. Curiához felebbe-
zéssel élni.

Arad, sz. kir. város központi
választmányának 1901. évi július
hó 2-án tartott üléséből.

Salacz Gyula, s. k.
polgármester,
közp. választm. elnök.

Vérszegénység, sápadtság, ideggyengeség

ellen

biztos hatású gyógyszer felnőttek, valamint gyermekeknél

az

Kellemes ízű! Umberto Nem keserű!

China-vasbor.

Az Umberto-bor China és vasat, e két leghatható-
sabb gyógyszert a legjobb minőségű borban feloldva kel-
lően adagolva tartalmazza, mely erejénél és kellemes ízé-
nél fogva a gyógyulást nagyban elősegíti.

Vérszegények, különösen hölgyek, sápkóros gyerme-
kek, valamint gyöngékedők és lábadozók ne mulasszák
el egyszeri kísérlettel meggyőződni e kiváló gyógybor ha-
tásáról. — Az **Umberto** China-vasbor egyszersmind
gyomorerősítő, sőt vérszegény betegeknek egyetlen étvágy-
gerjesztő és kitűnően emészthető gyógyszernek bizonyult.

Egy félliteres üvegnek ára 1 frt 20 kr.

Nyilatkozat.

Tek. Hajós Árpád urnak Arad. Örömmel értesitem, hogy Umberto
china vasbora betegemnél, különösen ideggyengéknél, neurastheniá-
ban szenvedőknél meglepő jó hatással volt.

Szeged, 1901. február 10.

Tisztelettel

Dr. Zápoly Nándor.

Főraktár: TÖRÖK JÓZSEF gyógyszerésznél Budapesten.

Délmagyarország részére egyedül

Hajós Árpád

gyógyszertárában az „Isteni gondviseléshez“

Arad, Andrassy-tér 22. sz., a megyeházzal szemben.

Dobsinai jégbarlang

klimatikus gyógy- és nyaralóhely. Ezen elsőrendű európai nevezetesség Gö-
mörmegeében, 9.69 m. magasságban a tengerszín fölé, hatalmas fenyveser-
dők környezte sztraceni völgyben fekszik. érdekes kiránduló-helyekkel,
gyönyörű kilátásokkal, sétányokkal, halászzattal, az új vendéglőben kényelmes
ellátással és kiszolgálással.

Villamos lámpákkal hatásosan megvilágított jégbarlang értelmes vezető
kalauzolás mellett, május 15-től okt. 1-ig naponként délelőtt 11 órától dé-
után 3 óráig, — petróleum-, magnésium-világítás mellett bármikor megte-
kinthető. A barlangi utakat száraz pallók, lépcsők és karkák teszik kényel-
messé.

Vasuti állomás délről Dobsina (magy. kir. államvasut., északról Poprad-
Felka (Kassa-Oderbergi vasut.) Az állomásokon kocsik. Jégbarlang a dob-
sinai vasuti állomástól 2 1/2 órányira, a poprad-felkától 4 órányira fekszik,
mindenütt gyönyörű, elragadó erdőborította vidékekkel. 874

Az évad alatt posta- és távirat-állomás a jégbarlangnál. Prospektusokkal
és értesítésekkel szolgál az igazgatóság.

Nyári ujdonságok.

Már most mérsékeltébb áron kaphatók az alant
jegyzett cikkek:

Szerb vászon fehér szines csikkal	mtr. 16 kr.
Ajour csalán vászon, finom izlésű minták	mtr. 20 kr.
Sima csalán battist	mtr. 18 kr.
50 uj minta czérna zeffir	mtr. 35 kr.
Finom battistok	mtr. 30 és 40 kr.
Delainek uj minták	mtr. 55 krtól.

Nagy választék

Pompadour selyem battistokban.

Mosó pongis.

Angol és mosó selyem vásznak.

Fürdő costumök.

Frottir köpeny és fürdő-sapkák.

Blousok.

Menyasszonyi kelengyék.

Férfi fehérműek.

ROSENBLÜH H. és TÁRSA

ARAD,

Szabadság-tér és Forray-utca sarkán.

Aranyéremmel jutalmazva a párisi 1900. évi világkiállításon.

Kapható: minden — hirdeményeink útján felismerhető — üzletben. 373

10, 16 és 30 filléres dobozokban.

Hirdetmény.

Közhirre teszem, hogy az arad-városi adókiivető-bizottság még eddig meg nem adózott iparosok, kereskedők, orvosok és mindenemű nem fix jövedelemmel bíró adókötelesekre vonatkozó III. oszt. kereseti adó kiszámítási javaslatokat f. é. július hó 18-tól kezdőleg a városház emeleti kistermében fogja tárgyalni és 1901. évre az adót megállapítani.

Miről az érdekelteket azzal értesítem, hogy a javaslatok elleni kifogásaikat ezen bizottság előtt szóval, vagy írásban előadhathatják. Arad, 1901. július hó 15-én.

Szalay Károly.
bizottsági elnök.

„Balf kénes iszapfürdő“

Sopron mellett,

a hasonló nevű vasúti állomás közvetlen tözsomszedságában.

Télen és nyáron nyitva.

A gyógyfürdő erdős hegyektől védett gyönyörű völgyben terül el. Pormentes ozonduz levegő.

Javalva van: izom és izületi csúsz, csúszos hűdések, köszvényes izületi lob, idült izzadmányok, görvélykór, bujakór, idült fémmérgezés, az idegek betegségei, a légzőszervek hurutjai, idült bőrbetegségek, sérülések és különböző csontbántalmaknál.

Gyógyhatányok: Meleg kénes fürdők. Kénes-vasas lápfürdők, melyek női bajoknál és idült csúsznál használatnak (a hivatalos vegyelemzés szerint vasoxyd tartalomban 18-szor oly erősek, mint a világhírű Marienbadi moorfürdők.) **Villamos kénesvízfürdők.** (Dr. Gärtner módszere szerint,) melyek főleg idegbántalmaknál alkalmaztatnak rendkívüli sikerrel, **villamos fényfürdők** elhízás ellen. **Szénsavas pezsgőfürdők** szív- és idegbajok ellen, dr. Reitler-féle **forrólég készülékek.** **Hidrogén-gyógyintézet.** Az összes fürdő a mai kornak megfelelően, a legnagyobb kényelemmel vannak berendezve.

100 ágyra berendezett **állandó munkás sanatorium,** mely a magas belügyminiszteriumnak 1899. évi november hó 15-éről kelt 117214/VI. számú rendelete értelmében az ország összes törvényhatóságainak, nemkülönben a betegsegélyező pénztárak figyelmébe ajánlatott. A m. kir. államvasutak alkalmazottai ezen sanatoriumba utaltatnak fürdőhasználat céljából. Ezen munkás sanatorium beteget naponta 1 frt 08 kr.-ért teljes ellátás, u. m.: étkezés (reggeli, ebéd és vacsora) lakás, takarítás, világítás és a meleg kénes fürdők használatát élvezik.

Ivó kúrál a kénes savanyúvízforrások és egy főleg a vese és hólyagbántalmaknál kitűnő gyógyhatású **lithiumos savanyúvízforrás** lesz használva, mely utóbbi savanyúvíz 25 üvege (fél liter) 5 koronába kerül.

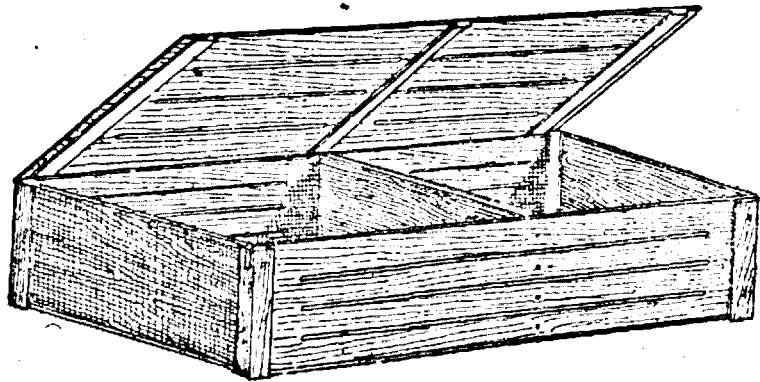
Bővebb felvilágosítással szolgál: **Balf kénes gyógyfürdő igazgatósága,** vagy a tulajdonos Med. dr. Wosinski István. Posta, vasúti és telefon állomás a fürdőtelepen. 857

MUNK II. és FIAI

gőzfűrés, parkett, hordó, láda- és faárugyár, szakács, szlatina és madrizestyi uradalmak,

Maros-Szlatina, Arad m.

Ajánlják szőlő- és egyéb gyümölcs szállítására kitűnően bevált **egyedüli alkalmasnak elismert**

szabadalmazott farekeszeiket.

Fagyapot minden rekeszhez ingyen!

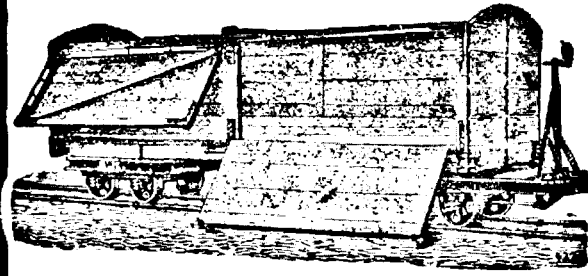
Képviselő Arad részére:

Schäffer Henrik, Andrássy-tér (Bing-ház.)

Telefon 208. sz.

922

RÉPAVASUTAK

U. M.: SINEK, VAGÁNYOK, KOCSIK, VALTÓK, MOZDONYOK STB. A RÉPAIDÉNYRE **BÉRBE** IS ADATNAK.

ROESSEMANN és KÜHNEMANN

Koppel Arthur-féle Vasutak 918

BUDAPEST, VI. KÜLSŐ VÁCZI-UT 113—115.

Egy vidéki gőzmalomba

malomispán

kerestetik,

ki egyttal magas és alacsony nyomásu oklevéllel bíró

gépész.

Ajánlatok **Meer Mór és Fia** urakhoz Arad intézendők. 984

Magyar kir. államvasutak igazgatóság.

28902—901. F. IV. szám.

Hirdetmény.

A kézbesíthetetlen és fölös szállítványok a vasúti üzletszabályzat 70. §-a értelmében nyilvános árverés útján, d. e. 9 órakor az alább felsorolt állomások teheráru raktáraiban a következő napokon kerülnek eladásra, melyhez a t. közönség ezennel meghívatik.

állomáson	f. é. július hó
Kolozsvár	24-én
Pécs	24-én
Debreczen	24-én
Bpest dpart	25-én
Veszprém	25-én
Arad	25-én
Kecskemét	29-én
Győr	29-én
Zágráb	29-én
Miskolcz g. p. u.	30-án
Eszék	30-án
Ujvidék	30-án
Bpest-Józsefváros	31-én
Szatmár-Németi	31-én

Budapest, 1901. július hóban.

Az igazgatóság.

M. kir. államvasutak üzletv. Kolozsvárt.

18504—1901. II. szám.

Pályázati hirdetés.

A magyar királyi államvasutak kolozsvári üzletvezetősége nyilvános ajánlati tárgyalást hirdet a Kolozsvár állomáson előállítandó áruaktár és raktárirodai épülethez szükséges építési munkák végrehajtására.

A tervek, a költségvetések, a szerződési tervezet, az ajánlati minta a pályázati feltételek, valamint a munkák végrehajtásához kötött feltételek, Kolozsvárt az üzletvezetőség pályafentartás és építési osztályában (Emke palota II. emelet 51. sz. ajtó) a hivatalos órák alatt megtekinthetők. A nyomtatványok ugyanott 5 koronáért meg is szerezhetők. Az ajánlatokat legkésőbb 1901. évi július hó 25-én déli 12 óráig kell benyújtani alulírott üzletvezetőség I-ső osztályánál (Emke palota I. emelet 21. sz. ajtó).

Az ajánlat 1 korona, az ajánlat mellékletei ivenként 30 filléres bélyeggel ellátva, lepecsételve és a következő felirattal benyújtandók: Ajánlat a kolozsvári áruaktár és raktári iroda épület előállítására.

Csak az összes munkákra tett ajánlatok fognak figyelembe vétetni.

Az ajánlat benyújtását megelőző napon vagyis 1901. évi július hó 24-én déli 12 óráig 2300, azaz kétezerháromszáz korona bántpénzt kell a magyar kir. államvasutak kolozsvári üzletvezetőségének gyűjtőpénztáránaál akár készpénzben, akár állami letétekre alkalmas értékpapirokban letenni. A bántpénzről szóló letétjegy az ajánlathoz nem csatolandó.

Az értékpapírok a legutóbb jegyzett árfolyam szerint számíttatnak, de névértéken felül számításba nem vétetnek.

Csak idejekorán beérkezett írásbeli ajánlatok vétetnek figyelembe.

Posta útján beküldött ajánlatok és bántpénzek térti vevénnyel adandók fel, a bántpénzek az ajánlathoz nem csatolandó.

Kolozsvár, 1901. július hóban.

Az üzletvezetőség.

(Utánnomás nem díjazatik.)